

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 18.03.2024, klo 17:00 - 19:35

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2

Käsitellyt asiat

§ 35 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 36 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 37 **Läsnäolo- ja puheoikeudet**

§ 38 **Tiedoksi merkittävät asiat**

§ 39 **Valtuutetun, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenen ja Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimen päättyminen**

§ 40 **Takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n rahoitukselle**

§ 41 **Valtioneuvoston päätös Valkeakosken kaupungin kuulumisesta Tampereen seudun työllisyysalueeseen ja muutetun Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen**

§ 42 **Valtuustoaloitteiden, nuorisovaltuuston aloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus**

§ 43 **Valtuustoaloite luontoratkaisujen vauhdittamiseksi – Oras Tynkkynen ym.**

§ 44 **Valtuustoaloite pyöräily- ja kävelyreitien muuttamiseksi Pispalassa - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä**

§ 45 **Valtuustoaloite energiapoliittisen ohjelman laatimiseksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä**

§ 46 **Valtuustoaloite pyöräteiden palautejärjestelmän kehittämiseksi ja sen tunnettuuden lisäämiseksi - Mirja Salmijärvi ym.**

§ 47 **Valtuustoaloite valtuutettujen ilmoitusvelvollisuudesta hyödyntämistään eduista – Antti Moisander ym.**

§ 48 **Valtuustoaloite maksuttomasta välipalasta perusopetuksessa – Ulla-Leena Alppi ym.**

§ 49 **Valtuustoaloite palkallisen vapaapäivän mahdollistamiseksi jokaiselle Tampereen kaupungin työntekijälle 50- ja 60-vuotispäivän johdosta - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä**

§ 50 **Valtuustoaloite painonappien poistamiseksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väyliltä - Juhana Suoniemi**

§ 51 **Valtuustoaloite Tampereen kaupungin työntekijöiden yhdenvertaiseksi huomioimiseksi ja kiittämiseksi jouluna - Merve Caglayan ym.**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 52 **Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet**

§ 53 **Kokousraportit**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Järvenpää Elina, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Dündar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Gustafsson Jukka
Haapa-aho Olga
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Helimo Matti
Hiitti Antti
Hiltunen Kari-Matti, varajäsen
Höyssä Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kiviranta Joonas
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita
Kummola Kalervo
Kunnari Kukka, varajäsen
Kuusipalo Saana, varajäsen
Lahtinen Jussi, varajäsen 17:00-17:42 ja 19:00-19:35
Leino Ida
Liimola Anne
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri, saapui 17:42
Machaal Mahmoud
Minkkinen Minna
Moisander Antti
Molari Anni
Ovaska Jouni
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pursiainen-Hautala Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri
Rantanen Ilpo, varajäsen
Rokosa Inna
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna
Sasi Ilkka
Sirén Jouni, varajäsen §:ssä 35-38
Siuro Petri, varajäsen
Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja
Torkkola Sinikka, varajäsen
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia, poistui 19:00
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Vehmaanperä Karoliina, hallintosihteeri, sihteeri
Hukkanen Eetu, nuorisovaltuuston edustaja
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja
Klami Laura, lakiasiainjohtaja
Laisi Pauliina, projektijohtaja §41
Nikko Patricia, juristi
Nuojuu Jyri, johtava juristi §41
Perämaa Juha, juristi
Priimägi Oliver, nuorisovaltuuston edustaja
Saari Regina, työllisyysjohtaja §41
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Caglayan Merve
Halonsaari Miila
Jänntti Aleks
Markkanen Jouni
Salmi Pekka
Sheikh Liban

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen

Karoliina Vehmaanperä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Puheenjohtaja

Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Ulla Kampman

Joonas Kiviranta

muut allekirjoittajat

Laura Klami
lakiasiainjohtaja

Juha Perämaa
juristi

Patricia Nikko
juristi

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäville Tampereen kaupungin internet-sivuille
www.tampere.fi 26.3.2024

Karoliina Vehmaanperä, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 35

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Merkittiin, että valtuuston vahvuus oli 67 valtuutettua.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 36

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Ulla Kampman ja Joonas Kiviranta (varalle Leena Kostainen ja Brigita Krasniqi).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 25.3.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 37

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa:

§:n 41 kohdalla työllisyysjohtaja Regina Saari, projektijohtaja Pauliina Laisi ja johtava juristi Jyri Nuojua.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 38

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Hiljainen hetki

Valtuusto hiljjeni kunnioittamaan edesmenneiden entisten luottamushenkilöiden Leena Rauhalan ja Matti Kuuselan muistoa.

Vaalikaranteeni

Vaalikaranteeni europarlamenttivaaleissa alkaa 1.4.2024 ja jatkuu vaalipäivään 9.6.2024 saakka. Vaalikaranteenin aikana valtuustoaloitteita ja valtuustokyselyjä ei tuoda toimitusten käsittelyyn. Uusia valtuustoaloitteita voi kuitenkin jättää normaalisti.

Tampereen pormestari Kalervo Kummolan kutsu Kaupunkien luontofoorumiin 2024

11.9.24 klo 9-17 Tampere-talossa

Luontofoorumiin kutsutaan kaupunkien, elinkeinoelämän, tutkimuksen ja kansalaisyhteiskunnan edustajia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 39, 18.03.2024

Kaupunginhallitus, § 93, 04.03.2024

§ 39

Valtuutetun, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenen ja Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimen päättyminen

TRE:1178/00.00.03/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 39

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Liban Sheikhin luottamustoimi valtuutettuna, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todettiin päättyneeksi.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valittiin uudeksi jäseneksi varajäsen Aapo Niemi ja hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi Kalle Tuunanen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valittiin uudeksi varajäseneksi Jouni Sirén jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätösehdotus oli

Liban Sheikhin luottamustoimi valtuutettuna, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja kutsui kuntalain 17 §:n mukaisesti Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän ensimmäisen varavaltuutetun Jouni Sirénin varsinaiseksi valtuutetuksi valtuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Mitja Tapio ehdotti, että elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan uudeksi jäseneksi varajäsen Aapo Niemi ja hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi Kalle Tuunanen jäljellä olevaksi toimikaudeksi, ja että

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uudeksi varajäseneksi Jouni Sirén jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Tiedoksi

Liban Sheikh, Valitut, Juha Perämaa, Pirkanmaan liitto,
Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilöpalkkiot.pirkanmaa(at)
monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus 27.2.2024
(Verkojulkisuus rajoitettu)

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 93

Valmistelijat / lisätiedot:
Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Liban Sheikhin luottamustoimi valtuutettuna, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Perustelut

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuutettu Liban Sheikh on ilmoittanut 27.2.2024 kaupungille saapuneella viestillä muuttavansa toiseen kuntaan 1.3.2024 lähtien. Siten hän menettää vaalikelpoisuutensa Tampereen kaupungin luottamustoimiin. Hän toimii kaupunginvaltuuston lisäksi elinvoima- ja osaamislautakunnan varsinaisena jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä.

Kuntalain 78 §:n mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee valtuusto. Kuntalain 17 §:n mukaan, jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa valtuustoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän ensimmäinen varavaltuutettu on Jouni Sirén.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi keskusvaalilautakunta määrää valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä uuden varavaltuutetun.

Vaalikelpoisuudesta lautakuntaan säädetään kuntalain 74 §:ssä seuraavaa:

"Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Hallintosäännön 10 §:n mukaan lautakuntien jäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös lautakuntien varajäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Valtuusto on kokouksessaan 16.8.2021 § 127 nimennyt Tampereen kaupungin edustajat Pirkanmaan kuntien edustajainkokoukseen, joka on valinnut maakuntavaltuuston jäsenet toimikaudeksi. Pirkanmaan liiton perussopimuksen mukaan maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien kunnanvaltuustojen jäsenistä. Pirkanmaan liiton perussopimuksen 12 §:n mukaan, mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi, siten että kuntalain 58, 59 ja 64 § toteutuvat.

Maakuntavaltuuston jäseniä ja varajäseniä valittaessa on otettava huomioon myös laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (4 a §), jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Päätöksen liite sisältää henkilötietoja, minkä johdosta sitä ei julkaista yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liban Sheikh, Valitut, Juha Perämaa, Pirkanmaan liitto,
Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)
monetra.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 40, 18.03.2024

Kaupunginhallituksen konsernijaosto, § 12, 20.02.2024

Kaupunginhallitus, § 85, 04.03.2024

§ 40

Takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n rahoitukselle

TRE:773/02.04.04/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 40

Valmistelija / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Valmistelijan yhteystiedot

Rahoituspäällikkö Saara Unnanlahti, puh. 040 131 9484, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin omavelkainen 100 prosentin suuruinen takaus annetaan Tampereen Raitiotie Oy:n lainarahoitukselle enintään 10 milj. euron suuruisten ja enintään 31 vuoden pituisen lainan / pituisten lainojen pääoman, korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten lainanhoito- ja perimiskulujen suorittamisesta. Lainarahoitus tullaan käyttämään Pirkkala-Linnainmaan toteutussuunnitteluun.

Taattava kokonaisrahoitus voi koostua erillisistä ja vaiheittaisista lainaeristä ja nämä erilliset saman hankkeen lainaeriä koskevat velkakirjarahoitukset muodostavat yhdessä takauspäätöksen tarkoittaman ja mukaisen enintään 10 milj. euron lainamäärän. Kunkin velkakirjan enimmäislaina-aika on enintään takauspäätöksen salliman enimmäislaina-ajan pituinen eli 31 vuotta nostohetkestä.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin suuruinen vuotuinen takausprovisio.

Tiedoksi

Saara Unnanlahti, Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Sanna Kareinen, Jukka Männikkö, Tampereen Raitiotie Oy/Pekka Sirviö

Kaupunginhallituksen konsernijaosto, 20.02.2024, § 12

Valmistelijat / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Päätös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen kaupungin omavelkainen 100 prosentin suuruinen takaus annetaan Tampereen Raitiotie Oy:n lainarahoitukselle enintään 10 milj. euron suuruisten ja enintään 31 vuoden pituisten lainan / pituisten lainojen pääoman, korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten lainanhoito- ja perimiskulujen suorittamisesta. Lainarahoitus tullaan käyttämään Pirkkala-Linnainmaan toteutussuunnitteluun.

Taattava kokonaisrahoitus voi koostua erillisistä ja vaiheittaisista lainaeristä ja nämä erilliset saman hankkeen lainaeriä koskevat velkakirjarahoitukset muodostavat yhdessä takauspäätöksen tarkoittaman ja mukaisen enintään 10 milj. euron lainamäärän. Kunkin velkakirjan enimmäislaina-aika on enintään takauspäätöksen salliman enimmäislaina-ajan pituinen eli 31 vuotta nostohetkestä.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin suuruinen vuotuinen takausprovisio.

Perustelut

Tampereen kaupunki omistaa Tampereen Raitiotie Oy:stä 99,85 prosenttia. Tampereen Raitiotie Oy:n ja sen osakkaiden Tampereen kaupungin, Kangasalan kaupungin, Pirkkalan kunnan ja Ylöjärven kaupungin välille on laadittu osakassopimus.

Tampereen Raitiotie Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti 26.1.2024 mm. yhtiön rekisteröidyn yhtiömuodon muuttamisesta keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä ns. tavalliseksi osakeyhtiöksi. Muutokset on rekisteröity kaupparekisteriin 30.1.2024. Asian tausta on esitetty kaupunginhallituksen konsernijaoston 12.12.2023 § 111 päätöksen perusteluissa.

Tampereen Raitiotie Oy:n toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Tampereen kaupunkiseudun alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita, huolto- ja varikkorakennuksia, ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja. Yhtiö voi omistaa ja hallita yllä mainittuihin toimintoihin liittyviä muita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille.

Tampereen Raitiotie Oy siis vastaa raitiotieinfran ja -kaluston investoinneista, jotka toteutetaan pääosin lainarahoituksella. Raitiotien osan 2 rakentamisen kanssa Tampereen Raitiotie Oy:llä on alkanut Pirkkala-Linnainmaan raitiotien toteutussuunnittelu. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2023 § 52 Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa-hankesuunnitelman. Hankkeen kehitysvaiheen on valtuuston päätöksessä todettu alkavan välittömästi ja päättyen siten, että

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

rakentamisesta on mahdollista päättää valtuustossa suunnitteluvalmiuden puolesta lokakuussa 2024. Valtuuston hankesuunnitelman esitysmateriaalissa todetaan, että hankkeen rahoittaminen tapahtuu kunkin kaupungin alueella tehtäviä investointeja varten yhtiön toimesta rahoituslaitoksesta otettavalla lainalla, jonka vakuudeksi annettavan omavelkaisen takauksen kukin kaupunki osaltaan antaa suoraan rahoituslaitokselle. Pirkkala-Linnainmaa-hankkeen osalta valtuusto ei kuitenkaan tehnyt päätöstä takauksesta toteutussuunnittelun rahoitukseen eikä toteutussuunnitteluun ole toistaiseksi nostettu Tampereen kaupungin takaamaa rahoitusta. Tampereen Raitiotie Oy tarvitsee lainarahoitusta toteutussuunnittelun tekemiseen ja näin ollen lainarahoitukselle tarvitaan Tampereen kaupungin takaus. Tällä hetkellä ennustettu toteutussuunnittelun lainarahoitus tulee olemaan noin 8,5 milj. euroa mutta takaus haetaan varmuuden vuoksi enintään 10 milj. euron lainamäärälle.

Pirkkala on osaltaan hyväksynyt ryhtymisen Tampereen seudullisen raitiotien toteutussuunnitteluun ratalinjan Pirkkala - Tampereen Linnainmaa osalta (Pirkkala valtuusto 24.4.2023 § 21 Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelma) ja takauksen myöntämisen (valtuusto 11.9.2023 § 64 Omavelkaisen takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n raitiotien toteutussuunnittelun rahoitukseen). Pirkkalan valtuusto on samalla 11.9.2023 hyväksynyt Tampereen Raitiotie Oy:n, Tampereen kaupungin ja Pirkkalan kunnan kesken solmittavan yleispanntaussitoumuksen, jossa sovitaan Tampereen Raitiotie Oy:n Pirkkalan kunnalle antamista kuntalain (410/2015) 129 §:n 1 momentin tarkoittamista vastavakuuksista sekä niiden säilyttämisestä. Tampereen konsernijohtaja on hyväksynyt yleispanntaussitoumuksen päätöksessään 7.11.2023 § 182 Tampereen Raitiotie Oy:n lainan rahoittajan, takausehtojen ja panntaussitoumuksen hyväksyminen.

Takauksen vakuutena on siis yhtiön hakemat ja kaupungille yleispanntatut yhteismäärältään 500 milj. euron suuruiset irtaimeen omaisuuteen vahvistettavat panttivelkakirjat sekä kiinteään omaisuuteen kohdistuvat yhteensä 40 milj. euron suuruiset laitoskiinnitykset. Nämä pantit ovat yleispanntaussitoumuksen mukaisesti vakuutena Tampereen kaupungille sen Tampereen Raitiotie Oy:n puolesta antamista nykyisistä ja tulevista lainatakauksista ja pankkitakauksen vastasitoumuksista. Takauksella on näin ollen kuntalain 129 §:n 1 momentin edellyttämä vastavakuus.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin takausprovisio. Takausprovisio peritään käytettävänä olevasta takauksesta.

Hallintosäännön 36 § mukaan konsernijohtaja hyväksyy ja allekirjoittaa kaupungin takaukseen liittyvät takaus-, panntaus- ja muut asiakirjat.

Tiedoksi

Saara Unnanlahti, Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Sanna Kareinen, Jukka Männikkö, Tampereen Raitiotie Oy/Pekka Sirviö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 85

Valmistelijat / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen kaupungin omavelkainen 100 prosentin suuruinen takaus annetaan Tampereen Raitiotie Oy:n lainarahoitukselle enintään 10 milj. euron suuruisten ja enintään 31 vuoden pituisten lainan / pituisten lainojen pääoman, korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten lainanhoito- ja perimiskulujen suorittamisesta. Lainarahoitus tullaan käyttämään Pirkkala-Linnainmaan toteutussuunnitteluun.

Taattava kokonaisrahoitus voi koostua erillisistä ja vaiheittaisista lainaeristä ja nämä erilliset saman hankkeen lainaeriä koskevat velkakirjarahoitukset muodostavat yhdessä takauspäätöksen tarkoitettaman ja mukaisen enintään 10 milj. euron lainamäärän. Kunkin velkakirjan enimmäislaina-aika on enintään takauspäätöksen salliman enimmäislaina-ajan pituinen eli 31 vuotta nostohetkestä.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin suuruinen vuotuinen takausprovisio.

Tiedoksi

Saara Unnanlahti, Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Sanna Kareinen, Jukka Männikkö, Tampereen Raitiotie Oy/Pekka Sirviö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 41, 18.03.2024

Kaupunginhallitus, § 15, 22.01.2024

Kaupunginhallitus, § 86, 04.03.2024

§ 41

Valtioneuvoston päätös Valkeakosken kaupungin kuulumisesta Tampereen seudun työllisyysalueeseen ja muutetun Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen

TRE:4619/14.05.00/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 41

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Työllisyysjohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603, johtava lakimies Jyri Nuojua, puh. 044 430 9030 ja projektijohtaja Pauliina Laisi, puh. 040 836 2730, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Valtioneuvoston päätös Valkeakosken liittamisestä Tampereen seudun työllisyysalueeseen merkitään tiedoksi.

Kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 155 yhteistoimintasopimuksen hyväksymisen osalta kumotaan.

Liitteenä oleva 1.8.2024 voimaantuleva yhteistoimintasopimus Tampereen seudun työllisyysalueen yhteisestä toimielimestä työvoimapalveluiden viranomaistehtävien hoitamisessa hyväksytään.

Oikeutetaan konsernijohtaja tekemään yhteistoimintasopimukseen muutokset siten, että Valkeakosken kaupunkiin sovelletaan samoja ehtoja kuin muihinkin sopijakuntiin, mikäli Valkeakosken kaupunki päättää sopia näistä ehdoista.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Regina Saari, Jyri Nuojua, Pauliina Laisi

Liitteet

1 Kh 4.3.2024 Valtioneuvoston päätös 22.2.2024
2 VN päätöksen mukaisesti muutettu työllisyyspalveluiden yhteistoimintasopimusK

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, 22.01.2024, § 15

Valmistelijat / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Liitteenä oleva Tampereen seudun kuntien yhteinen lausunto valtioneuvoston päätösesitykseen hyväksytään toimitettavaksi työ- ja elinkeinoministeriöön 2.2.2024 mennessä.

Tampereen kaupunki toimittaa lausunnon lausunnossa mainittujen kuntien (Kangasalan kaupungin, Lempäälän kunnan, Nokian kaupungin, Oriveden kaupungin, Pirkkalan kunnan, Vesilahden kunnan, Ylöjärven kaupungin, Akaan kaupungin, Juupajoen kunnan, Kuhmoisten kunnan, Pälkäneen kunnan, Ruoveden kunnan, Urjalan kunnan ja Virtain kaupungin) puolesta toimesta työ- ja elinkeinoministeriöön.

Perustelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Kunnat tai kuntien muodostamat yhteistoiminta-alueet ovat toimittaneet työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoituksensa työllisyysalueiden muodostamisesta 31.10.2023 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriölle lähetetyissä asiakirjoissa kunnat tai yhteistoiminta-alueet ovat kuvanneet työvoimapalvelujen järjestämiseen liittyvät suunnitelmansa ja sopimuksensa työvoimapalveluiden siirtyessä kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen.

Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluu Tampereen lisäksi 14 kuntaa. Valkeakoski on toimittanut poikkeuslupahakemuksen. Tampereen seudun työllisyysalue ja Valkeakoski kuuluvat työllisyysalueen muodostamisen osalta nk. perälautamenettelyn piiriin. Perälautamenettelyssä työllisyysalue muodostetaan valtioneuvoston päätöksellä, mikäli kunta tai alue ei täytä lainsäädännössä järjestämisvastuulle asetettuja edellytyksiä eikä valtioneuvosto ole myöntänyt poikkeuslupaa tai jos kunta jää työllisyysalueen ulkopuolelle. Valtioneuvostolla on työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 16 §:n nojalla oikeus päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuultava ennen päätöksentekoa asianomaisia kuntia ja työllisyysaluetta. Kuntia kuultuaan valtioneuvosto tekee päätökset työllisyysalueista viimeistään helmikuussa 2024.

Liitteenä oleva valtioneuvoston kuulemiskirje ja päätösesitysluonnos toimitettiin kunnille 27.11.2023. Päätösesityksessä esitetään:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- valtioneuvosto ei myönnä Valkeakosken kaupungille työvoimapalveluidenjärjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaannpanosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa järjestää työvoimapalveluita
- valtioneuvosto päättää Valkeakosken liittämisestä Tampereen kaupungin, Kangasalan kaupungin, Lempäälän kunnan, Nokian kaupungin, Oriveden kaupungin, Pirkkalan kunnan, Vesilahden kunnan, Ylöjärven kaupungin, Akaan kaupungin, Juupajoen kunnan, Kuhmoisten kunnan, Pälkäneen kunnan, Ruoveden kunnan, Urjalan kunnan ja Virtain kaupungin valtuustojen hyväksymän sopimuksen mukaisesti perustettuun työllisyysalueeseen.
- toimielimen kokoonpano on yht. 33, josta Tampere 13 paikkaa, muut kunnat 20 paikkaa. Päätösesityksessä kokoonpano on muodostettu siten, että jokaisella kunnalla on 1 paikka alkavaa 10 000 työkäistä kohden.
- valtio ei voi pakottaa Valkeakosken viranhaltijoita siirtymään Tampereen palvelukseen
- valtio ei voi pakottaa kotoutumislain mukaisia tehtäviä siirrettäväksi työllisyysalueelle muilta osin, kuin työnhakijoina olevien osalta.
- kustannustenjakomalli olisi edellä mainitusta syystä erilainen kuin muilla kunnilla.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Työ- ja elinkeinoministeriö varaa Valkeakosken kaupungille, Tampereen kaupungille, Kangasalan kaupungille, Lempäälän kunnalle, Nokian kaupungille, Oriveden kaupungille, Pirkkalan kunnalle, Vesilahden kunnalle, Ylöjärven kaupungille, Akaan kaupungille, Juupajoen kunnalle, Kuhmoisten kunnalle, Pälkäneen kunnalle, Ruoveden kunnalle, Urjalan kunnalle ja Virtain kaupungille mahdollisuuden lausua mielipiteensä ja antaa selityksensä asiassa. Mahdollinen kirjallinen lausunto tai selvitys tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon viimeistään 2.2.2024.

Perälautamenettelyn realisoituminen valtioneuvoston päätösluonnoksessa esitetyllä tavalla ei tue Tampereen kaupungin eikä Tampereen seudun kuntien etua työllisyyden edistämisen kokonaisuuden strategisesta näkökulmasta. Lisäksi Tampereen osalta riskit lähteä tähän toimintaan vastuukuntana ilman riittävää päätösvaltaa toimielimessä ovat kestäättömiä. Tampere ei tule hyväksymään valtioneuvoston päätösesitystä. Kuntien yhteisen lausunnon valmistelemiseksi on käyty neuvottelut Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien kunnan- ja kaupunginjohtajien kesken 19.12.2023 ja 10.1.2024. Lisäksi Tampereen seudun työllisyysalueen kuntien johdon edustajat pitivät Valkeakosken edustajille lausunnon läpikäynnin 12.1.2024, jossa on annettu mahdollisuus tutustua lausunnon sisältöön. Valkeakosken edustaja totesi tilaisuudessa, että Tampereen seudun työllisyysalueen kuntien lausunnossa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

muutettavaksi esitetty toimielimen kokoonpano vaikuttaa heidän kannaltaan paremmalta vaihtoehdolta, kuin valtioneuvoston päätösesitykseen sisältyvä toimielimen kokoonpano. Valkeakosken edustaja piti mahdollisena, että voisivat tuoda edellä mainitun kokoonpanoa koskevan asian esille omassa lausunnossaan.

Valtioneuvoston päätösesityksessä todetaan: Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännöstä ja oikeuskäytännöstä johtuu, että valtioneuvoston päätöksellä ei voida kuntien itsehallinnon perustuslainsuoja huomioon ottaen säätää tai määrätä kuntien yhteistoiminnalle sellaista päätöksentekojärjestelmää, joka velvoittaa muut yhteistoimintaan osallistuvat kunnat hyväksymään yhden kunnan yksipuolisen määräämisvallan. Lisäksi kaikille yhteistoiminta-alueen kunnille tulee taata edustus toimielimissä. (PeVL 37/2006 vp ja siinä mainitut lausunnot sekä KHO 2014:144 ja KHO:2023:22).

Tampere ja työllisyysalueen valmisteluun kuuluvat muut 14 kuntaa antavat liitteenä olevan yhteisen lausunnon valtioneuvoston päätösluonnokseen. Lausunnossa esitetään ensiksi, että Valkeakoskelle myönnettäisiin sen hakema poikkeuslupa järjestää palvelut itse ja Valkeakoskea ei liitettäisi vasten tahtoaan Tampereen seudun työllisyysalueeseen. Toiseksi lausunnossa esitetään, että jos Valkeakoski vastoin esitettyä kuitenkin liitetään valtioneuvoston päätöksellä Tampereen seudun työllisyysalueeseen, tulee toimielin ja sen kokoonpano muodostua seuraavasti:

Yhteistä toimielintä ja sen kokoonpanoa koskien Tampereen seudun työllisyysalueen kunnat lausuvat, että yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Työllisyysjaostossa on 17 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Tampereen elinvoima- ja osaamislautakunta valitsee 8 jäsentä varajäsenineen, mukaan lukien puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Muut sopijakunnat valitsevat 9 jäsentä varajäsenineen. Tarkemmin toimielimen kokoonpanon muodostuminen ja perustelut kuntien lausuman mukaisen esityksen hyväksymiseksi on esitetty liitteenä olevassa lausunnossa.

Mikäli valtioneuvosto päättää Valkeakosken liittämistä Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuntien lausunnossa esittämin tavoin, ei Valkeakosken oma henkilöstö siirtyisi vastuukunnan palvelukseen eikä kotolain mukaisia tehtäviä, siltä osin kuin ne eivät lain mukaan kuulu työvoimaviranomaiselle, siirrettäisi vastuukunnan tehtäväksi. Valkeakoskelle ei siirrettäisi toimivaltaa vaan Tampereen seudun työllisyysalue joutuisi järjestämään henkilöstön tuottamaan Valkeakosken alueen palvelut ja Valkeakoski joutuisi järjestämään itse mainitut kotolain mukaiset tehtävät. Tältä osin Valkeakosken olemassa olevien työvoimapalveluiden integrointi ja ekosysteemin hyödyntäminen osana Tampereen seudun työllisyysalueen toimintaa heikentyisi.

Lausuvat kunnat ovat oikeuttaneet Tampereen kaupungin tekemään lausuntoon vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia esimerkiksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

sanamuotoihin ja vastaaviin seikkoihin kuitenkin siten, ettei asiasisältö sovitusta muutu.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Regina Saari, Pauliina Laisi, Jyri Nuojua

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, työllisyysjohtaja Regina Saarelle, projektijohtaja Pauliina Laisille sekä johtava juristi Jyri Nuojualle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Työ- ja elinkeinoministeriön kuulemiskirje 27.11.2023
- 2 Tampereen seudun kuntien lausunto valtioneuvoston päätösesitykseen työllisyysalueen muodostamisesta

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 86

Valmistelijat / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtioneuvoston päätös Valkeakosken liittamisestä Tampereen seudun työllisyysalueeseen merkitään tiedoksi.

Kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 155 yhteistoimintasopimuksen hyväksymisen osalta kumotaan.

Liitteenä oleva 1.8.2024 voimaantuleva yhteistoimintasopimus Tampereen seudun työllisyysalueen yhteisestä toimielimestä työvoimapalveluiden viranomaistehtävien hoitamisessa hyväksytään.

Oikeutetaan konsernijohtaja tekemään yhteistoimintasopimukseen muutokset siten, että Valkeakosken kaupunkiin sovelletaan samoja ehtoja kuin muihinkin sopijakuntiin, mikäli Valkeakosken kaupunki päättää sopia näistä ehdoista.

Perustelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Kunnat tai kuntien muodostamat yhteistoiminta-alueet ovat toimittaneet työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoituksensa työllisyysalueiden muodostamisesta 31.10.2023 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriölle lähetetyissä asiakirjoissa kunnat tai yhteistoiminta-alueet ovat kuvanneet työvoimapalvelujen järjestämiseen liittyvät

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

suunnitelmansa ja sopimuksensa työvoimapalveluiden siirtyessä kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen.

Tampereen seudun työllisyysalueen ja Valkeakosken osalta työllisyysalue muodostetaan valtioneuvoston päätöksentekomenettelyn kautta, koska valtioneuvosto ei ole myöntänyt poikkeuslupaa Valkeakosken kaupungille järjestää palvelut itse. Valtioneuvostolla on työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 16 §:n nojalla oikeus päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuullut asianomaisia kuntia ennen päätöksentekoa.

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen 22.2.2024, jonka mukaan

- valtioneuvosto ei myönnä Valkeakosken kaupungille työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaannpanosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa järjestää työvoimapalveluita.
- valtioneuvosto päättää Valkeakosken liittämisestä Tampereen kaupungin, Kangasalan kaupungin, Lempäälän kunnan, Nokian kaupungin, Oriveden kaupungin, Pirkkalan kunnan, Vesilahden kunnan, Ylöjärven kaupungin, Akaan kaupungin, Juupajoen kunnan, Kuhmoisten kunnan, Pälkäneen kunnan, Ruoveden kunnan, Urjalan kunnan ja Virtain kaupungin valtuustojen hyväksymän sopimuksen mukaisesti perustettuun työllisyysalueeseen.
- Tampereen kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana. Valkeakosken kaupungin vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä ja muista työvoimaviranomaiselle säädetyistä tehtävistä siirretään Tampereen kaupungille.
- kuntalain mukaisena yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Työllisyysjaostossa on 17 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Tampereen elinvoima- ja osaamislautakunta valitsee 8 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Nokia, Ylöjärvi, Kangasala, Pirkkala, Lempäälä ja Valkeakoski valitsevat 6 jäsentä, eli kukin valitsee yhden jäsenen. Akaa, Orivesi, Virrat, Pälkäne, Urjala, Vesilahti, Ruovesi, Kuhmoinen ja Juupajoki valitsevat 3 jäsentä sopimallaan tavalla. Edellä todettujen jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet (9 varajäsentä) valitaan erikseen sovittavalla tavalla kuitenkin siten, että ensiksi 6 varajäsentä valitaan niiden kuntien edustajista, joilla ei valintakerralla ole varsinaista jäsentä toimielimessä. Tarkoitus on, että kullakin kunnalla on joko varsinainen jäsen tai varajäsen nimettynä toimielimeen. Jäsenen tai varajäsenen nimeämisen kunnan on ilmoitettava uusi jäsen Tampereen kaupungille viimeistään kuukausi ennen jäsenen toimikauden alkamista. Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta valitsee jaostoon varsinaisiksi jäseniksi valituista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

- yhteistoimintasopimuksen kohdasta 6 poiketen lautakunnan tehtäviin eivät kuulu Valkeakosken kaupungin osalta ne tehtävät, joita ei kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (681/2023) ole säädetty työvoimaviranomaiselle, elleivät osapuolet toisin sovi.
- kustannustenjaon perusteita koskevaa yhteistoimintasopimuksen kohtaa 9 sovelletaan Valkeakoskeen siltä osin, kuin kustannukset koskevat työvoimaviranomaisen tehtäviä. Ennen tämän päätöksen antamista aiheutuneiden kustannusten korvaaminen edellyttää Valkeakosken kaupungin osalta erillistä sopimusta.
- työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain (383/2023) 6 §:ssä tarkoitettu työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksesta siirtyvä henkilöstö siirtyy Tampereen kaupungille. Poiketen yhteistoimintasopimuksen kohdasta 7 Valkeakosken kaupunkiin palvelussuhteessa oleva työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2021) ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia tehtäviä hoitaneen henkilöstön siirtyminen Tampereen kaupungin palvelukseen edellyttää erillistä sopimusta.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 16 §:n mukaan valtioneuvoston päätös yhteistoiminnan ehdoista on voimassa, kunnes asianomaiset kunnat toisin sopivat. Asianomaisten kuntien on käynnistettävä yhteistoimintasopimuksen muutosmenettelyt välittömästi. Näin ollen valtioneuvoston päätöstä on noudatettava heti ja kuntien on muutettava yhteistoimintasopimus valtioneuvoston päätöksen mukaisesti elleivät kaikki sopijakunnat yhdessä toisin sovi. Valtioneuvoston päätös on pantava täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Päätöksessä varaudutaan siihen, että Valkeakosken kaupunki päättäisi huhtikuun loppuun mennessä sopia samoista ehdoista koskien henkilöstön siirtoa ja kotoutumispalveluja kuin muutkin sopijakunnat. Tämän vuoksi oikeutetaan konsernihoitaja tekemään yhteistoimintasopimukseen muutokset siten, että Valkeakosken kaupunkiin sovelletaan samoja ehtoja kuin muihinkin sopijakuntiin.

Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimukseen on tehty valtioneuvoston päätöksen mukaiset muutokset.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään elinvoiman palvelualueen työllisyysjohtaja, jota vakanssia tällä hetkellä hoitaa Regina Saari.

Muutettu yhteistoimintasopimus on päätöksen liitteenä.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Regina Saari, Jyri Nuojua, Pauliina Laisi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

- 1 Kh 4.3.2024 Sopimus yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden viranomaistehtävien hoitamisessa, muutettu sopimus
- 2 Kh 4.3.2024 Valtioneuvoston päätös 22.2.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 42, 18.03.2024

Kaupunginhallitus, § 96, 04.03.2024

§ 42

Valtuustoaloitteiden, nuorisovaltuuston aloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus

TRE:1031/00.01.03/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 42

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Hallintosihteeri Karoliina Vehmaanperä, puh. 040 481 8428, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Valtuustoaloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset, aloitteiden tekijät

Liitteet

1 Käsittelemättömät valtuustoaloitteet ja nuorisovaltuuston aloitteet

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 96

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuustoaloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen kaupungin hallintosäännön 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen tulee saattaa aloite valtuuston lopullisesti käsiteltäväksi yhden vuoden kuluessa.

Valtuutetut tekivät vuoden 2023 aikana 33 valtuustoaloitetta, joista valtuusto on lopullisesti vuoden 2023 loppuun mennessä käsitellyt 14 aloitetta. Vuonna 2023 käsiteltiin yhteensä 52 aloitetta, joista 15 aloitetta käsiteltiin talousarvion yhteydessä.

Vuonna 2023 käsitellyistä aloitteista joihinkin toimenpiteisiin oli vastaustekstien mukaan ryhdytty 19 aloitteen kohdalla. Näistä kaksi oli talousarvioaloitteita.

Liitteeseen on listattu vuonna 2023 tehdyistä valtuustoaloitteista käsittelemättä olevat 12 aloitetta. Vuonna 2022 tehdyistä aloitteista käsittelemättä on viisi aloitetta, vuonna 2021 tehdyistä aloitteista käsittelemättä on kaksi aloitetta ja vuonna 2020 tehdyistä aloitteista käsittelemättä on kaksi aloitetta. Liitteenä olevasta listauksesta on poistettu myös ne valtuustoaloitteet, jotka valtuusto on käsitellyt tammikuun ja helmikuun kokouksissaan vuonna 2024.

Liitteessä mainitut valtuustoaloitteet ovat valmisteltavina konsernihallinnossa, palvelualueilla tai liikelaitoksissa.

Hallintosäännön 145 §:n mukaan nuorisovaltuuston aloitteet tulee käsitellä samassa järjestyksessä kuin valtuutettujen jättämät valtuustoaloitteet. Vuonna 2023 nuorisovaltuuston aloitteita jätettiin neljä. Valtuusto käsiteli kuusi nuorisovaltuuston vuosina 2022 ja 2023 jättämää aloitetta, joista kolme aloitetta talousarvion yhteydessä.

Liitteeseen on listattu vuonna 2023 tehdyistä nuorisovaltuuston aloitteista käsittelemättä olevat yksi aloite ja vuonna 2022 tehdyistä nuorisovaltuuston aloitteista käsittelemättä oleva yksi aloite. Liitteenä olevasta listauksesta on poistettu myös se nuorisovaltuuston aloite, jonka valtuusto on käsitellyt helmikuun kokouksessaan vuonna 2024.

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

Hallintosäännön 145 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä.

Vuonna 2023 valtuusto käsiteli kuusi valtuuston toimivaltaan kuuluvaa kuntalaisaloitetta tai sellaiseksi luokiteltavaa kirjelmää, jotka käsiteltiin talousarvion yhteydessä 13.11.2023.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa käsitellyt vuosittaiset kuntalaisaloitepykälät ovat valtuutettujen nähtävillä Selma-kokoukset työtilassa maaliskuun toimielinkäsittelyn jälkeen.

Tiedoksi

Konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset, aloitteiden tekijät

Liitteet

1 Käsittelemättömät valtuustoaloitteet ja nuorisovaltuuston aloitteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 43, 18.03.2024
Yhdyskuntalautakunta, § 33, 30.01.2024
Asunto- ja kiinteistölahtakunta, § 21, 15.02.2024
Kaupunginhallitus, § 100, 04.03.2024

§ 43

Valtuustoaloite luontoratkaisujen vauhdittamiseksi – Oras Tynkkynen ym.

TRE:672/11.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 43

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Marika Viinanen, puh. 040 658 6364,
kehittämispäällikkö Kaisa Mustajärvi, puh. 040 806 2294,
ympäristöpäällikkö Kati Skippari, puh. 050 521 5198,
ympäristösuunnittelija Anni Nousiainen, puh. 040 139 1753,
metsätalouuspäällikkö Anne Tuominen, puh. 050 517 7053,
erikoissuunnittelija Kaisa Rantee, puh. 040 487 0900, erikoissuunnittelija
Salla Leppänen, puh. 044 423 5406 ja viherasiantuntija Kirsi Mäntysaari-
Ukkola, puh. 044 423 5778, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Oras Tynkkynen ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan sekä
asunto- ja kiinteistölahtakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Oras Tynkkynen, Marika Viinanen, Kaisa Mustajärvi, Kati Skippari, Anni
Nousiainen, Anne Tuominen, Kaisa Rantee, Salla Leppänen, Kirsi
Mäntysaari-Ukkola

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.01.2024, § 33

Valmistelijat / lisätiedot:
Viinanen Marika

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkysen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Oras Tynkkynen ja 11 muuta vihreiden valtuutettua esittävät 25.1.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa:

“Kansainvälisen luontopaneelin IPBESin mukaan nykyinen jopa miljoona lajia on kuolemassa sukupuuttoon. Meillä Suomessa jo joka yhdeksäs laji on uhanalainen. Luontokadon pysäyttämiseen tarvitaan mukaan kaikkia. Kaupungeilla on erinomaiset edellytykset vahvistaa luontotyötä – ja tuottaa näin monenlaisia hyötyjä asukkailleen. Esitämme harkittavaksi kymmenen mahdollista, osin uudenlaista tapaa vaalia luonnon monimuotoisuutta. Rinnalla tarvitaan monia muitakin keinoja kuten uusia luonnonsuojelualueita.”

Pyritään luontotyön kärkikaupungiksi

Tampereen strategian Hiilineutraaleja tekoja -osioon on kirjattu, että Tampere on kansainvälisesti tunnettu vaikuttavista teoistaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Strategian kirjauksen mukaisesti tämä tehdään parantamalla määrätietoisesti luonnon monimuotoisuuden tilaa ja hyödyntämällä rohkeasti uusia tapoja vehreyden lisäämiseksi kaupunkiympäristössä. Valtuustokauden tavoitteeksi strategiaan on kirjattu, että luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa. Käytännössä työtä edistetään Tampereen kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO-ohjelma) toimenpiteillä.

Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi luonnon monimuotoisuustyötä ohjaavan Tampereen LUMO-ohjelman vuoteen 2030 kokouksessaan 18.6.2022. Ohjelmassa on kuusi luonnon monimuotoisuuden päätavoitetta ja 112 toimenpidettä, joita päivitetään ohjelmakauden aikana.

LUMO-ohjelman seuranta ja toteutusta ohjaamaan perustettiin 2024 alusta yli yksikkörajojen ulottuva työryhmä. Vuoden 2024 aikana aloitetaan myös LUMO-ohjelman päivityksen suunnittelu, jossa tavoitteena on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa pyrkiä tarkastelemaan ja vähentämään sekä vaikutuksia luontoon kaupungin rajojen sisäpuolella, kuten nykyisessäkin LUMO-ohjelmassa, että vaikutuksia globaaliin luontokatoon. Työssä on apuna juuri julkaistu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

luontojalanjälkilaskenta, joka on kansainvälisestikin urauurtava työ ja on jo nyt herättänyt runsaasti kansainvälistä huomiota. Uusi päivitys vie LUMO-ohjelmaa enemmän kohti tiekarttaa tavoitteineen ja indikaattoreineen.

Tampereen kaupunki on lisäksi allekirjoittanut EU:n Green City Accord -sitoumuksen tammikuussa 2022, jonka tavoitteena on eurooppalaisten kaupunkien parempi ympäristön tila ilmanlaadun, melun, luonnon, jätehuollon ja vedenlaadun osalta. Sitoumuksessa kaupunki on luvannut asettaa EU-lainsäädännön tasoon nähden kunnianhimoiset tavoitteet myös kaupunkiluonnon osalta sekä seuraamaan tavoitteiden toteutumista. Tavoiteasetanta tehdään vuoden 2024 aikana.

Tampereen kaupunki on edelläkävijänä mukana EU:n Urban Agenda Greening Cities -kumppanuudessa. Kumppanuus pyrkii ratkomaan EU:n tasolla kaupunkiviherryttämiseen liittyviä haasteita toimenpiteillä, joilla pyritään aihepiirissä parempaan hallintoon, rahoitukseen ja tietoon. Kumppanuudessa on mukana 30 organisaatiota eri hallinnon tasoilta, järjestöistä ja tutkimuslaitoksista. Tampere on yksi kumppanuuteen valitusta yhdeksästä paikallishallintojen edustajista ja ainoa pohjoismaainen edustaja. Kumppanuus on kolmivuotinen ja kestää vuoteen 2025 asti.

Tampere on kansallista kärkeä luontotiedon jakamisessa. Tampereesta tuli syksyllä 2023 ensimmäinen kaupunki, jonka keräämä luontotieto päivittyy ajantasaisesti Suomen lajitietokeskukseen. Lajitietokeskuksen kautta ajantasainen lajitieto välittyy niin valtion viranomaisille, tutkijoille, kuin luontoharrastajillekin. Kehitystyö sekä luontotiedon jakamisessa että käytettävyyden parantamisessa jatkuu edelleen lumo-ohjelman mukaisesti.

Käynnistetään toimialarajat ylittävä kärkihanke

Tampereen kaupunki laski ensimmäisenä kaupunkina Suomessa luontojalanjälkensä. Yhteiskehittämishankkeena Jyväskylän Yliopiston kanssa kehitettiin menetelmä, jolla myös muut kaupungit voivat laskea hiili- ja luontojalanjäljet. Tulos esittää ensimmäistä kertaa suuren kaupunkiorganisaation luonnon monimuotoisuudelle tuottaman haitan. Organisaation luontojalanjäljen laskenta mahdollistaa entistä strategisemmat tavoitteet ja toimenpiteet luontokadon pysäyttämiseksi. Erityiseksi menetelmän tekee se, että sillä kykenemme huomioimaan luontojalanjäljen, jonka organisaation hankinnat ja muu kulutus aiheuttavat sekä Suomessa että sen ulkopuolella. Työssä oli aktiivisesti mukana esim. kaupungin talous- ja hankintayksikkö ja useita kansallisia organisaatioita kuten Hansel.

Kaupunki on toteuttanut viime vuosina useita aloite-esityksen mukaisia eri toimialojen yhteisiä hankkeita, joissa luontonäkökulma on ollut keskeinen lähtökohta. Esimerkiksi vuonna 2023 päättyneessä Peltolammi-Multisillan lähiöohjelmassa luonnon monimuotoisuuden edistämistä tehtiin laajassa yhteistyössä eri yksiköiden ja etenkin asukkaiden kanssa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vastaavaa työtä on tavoite tehdä käynnissä olevassa Kaukajärvi-Annalan kaupunginosaohjelmassa.

Yhtenä esimerkkinä toimialojen yhteisistä toteutuksista on Suolijärvelle vuonna 2023 valmistunut Mielenreitti, joka suunniteltiin ja toteutettiin laajassa yhteistyössä Mielen ry koordinoimana. Mielenreitin tarkoituksena on tuoda esille hyvinvoinnin vahvistamista luontoon tukeutuen. Samaan teemaan liittyen on laadittu laajassa yhteistyössä Terveyttä Tampereen luonnosta -selvitys.

Perustetaan lippulaivakohde

Luonnon monimuotoisuuden lippulaivana voi toimia Piikahaan lammaslaidun, jonne myös lahoppua on jo jätetty ja tullaan jatkossakin jättämään, kun huonokuntoista puustoa joudutaan poistamaan. Piikahakaan on mahdollista tuoda runkoja myös lähialueilta. Lammaslaidun on ollut suosittu retkeilykohde. Lisäksi syksyllä 2023 laitumen ulkopuolisia alueita niitettiin ja haravoitiin käsityönä talkoovoimin yhteistyössä alueurakoitsijan ja Ahlmanin opiskelijoiden kanssa. Tampereen Energia osallistui vuonna 2023 Piikahaan lammaslaitumen rakentamiskustannuksiin.

Lippulaivakohteena voisi mainita myös mäkihiilikoin suojelemiseksi perustetun Mustametsän arvoniityn. Se on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen ja erittäin onnistunut osoitus siitä, kuinka kaupunkiympäristössä voidaan edistää uhanalaisen lajin elinolosuhteita (Villi Vyöhyke -yhteistyö.) Arvoniitty on osa laajempaa Nekalan alueen mäkihiilikoille soveltuvaa elinympäristöverkostoa. Arvoniityn kunnossapitoa toteutetaan vuonna 2022 laaditun kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaisesti.

Uusniittyjen parissa Tampereen kaupungin tekemä työ voisi kokonaisuudessaan olla lippulaivakohde. Uusniittyjä perustetaan useasti alueille, joilla luonnon monimuotoisuus on heikentynyt esimerkiksi rakentamisen tai muun maankäytön vuoksi. Osalla uusniityistä käytetään paikallisista kasveista kerättyä kylvösiementä ja usein myös kierrätettyä kasvualustaa. Uusniittyjen perustamisesta ja hoidosta on laadittu ohje, jota muokataan kokemuksen karttuessa.

Monipuolistetaan maankäytön merkintöjä

Tekeillä olevassa Kantakaupungin vaiheyleiskaavassa 2021-2025 pääteemoina ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viherympäristön kehittäminen. Näihin teemoihin kytkeytyy vahvasti luonnon monimuotoisuus: mitä monimuotoisempaa kaupunkiluonto on, sitä kestävämpää, viihtyisämpää ja vetovoimaisempaa kaupunkia luodaan. Yleiskaavamerkintöjä on kehitetty ja monipuolistettu laajasti teemojen pohjalta. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja yleiskaavaa hyödynnetään osaltaan myös muussa tarkemman tason maankäytössä kuten viheralueiden kehittämisessä ja puustoistutusten suunnittelussa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vaiheleiskaavaan valmistellaan koko kantakaupunkia koskevia yleismääräyksiä, jotka sisältävät esimerkiksi veloitteita yhtenäisen siniviherrakenteen turvaamisesta sekä rakenteen luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä, viheralueiden kestävyuden kehittämisestä ja ekosysteemipalveluiden tarjonnan vahvistamisesta. Yleismääräyksissä ohjataan myös säilyttämään olemassa olevat asemakaavoitetut viheralueet ja kehittämään niiden laatua. Kaupunkipuut on tunnistettu kustannustehokkaaksi keinoksi kestäväälle ja monimuotoiselle kaupunkiympäristölle. Yleismääräys ohjaa ensisijaisesti säilyttämään olemassa olevat kaupunkipuut ja lisäämään puiden määrää.

Vaihekaavassa osoitetaan myös tarkempaa kaavaohjausta siniviherrakenteelle. Keskuspuistoverkoston merkintää on tiukennettu esimerkiksi siten, että viheralueverkosto, ekologinen verkosto ja virkistysverkoston jatkuvuus, saavutettavuus ja toimivuus tulee turvata. Ohjeellisia ekologisia yhteyksiä on tyytely puustoihin, avoimiin sekä siniyhteyksiin ja veloitettu säilyttämään sekä kehittämään yhteydet kullekin yhteystyypille ominaisella tavalla. Ohjeellisen virkistysyhteyden ja merkittävien uomien määräykseen on sisällytetty velvoite puuston yhtenäisestä latvuspeitteestä. Ekologisia- ja virkistysyhteyksiä sekä uomia on lisätty kaavakartalle koko kantakaupungin alueella.

Yleiskaavassa on tunnistettu alueita, jotka eivät ole kestävää kaupunkiympäristöä. Näillä alueilla on paljon vettä läpäisemätöntä rakennettua pintaa ja hyvin vähän vihreää, ja siten haasteita esimerkiksi viihtyisyyden, kaupunkitulvien ja lämpösaarekeilmiön kanssa. Alueet on rajattu kaupunkivihreän kehittämisalue-merkinnällä ja niille tulee saada tarkemman vaiheen maankäytössä lisää viherpeitteistä pintaa kuten monilajista puustoa ja kerroksellista kasvillisuutta.

Asemakaavoissa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia luontoarvoja ja luonnon monimuotoisuutta suojelevia määräyksiä. Määräystyypit vaihtelevat pääkäyttötarkoituksmerkinnöistä suojelumääräyksiin ja yleismääräyksiin. Merkintöjä kehitetään jatkuvana työnä tarvittaessa kaavakohtaisesti. Perinteisten suojelumääräysten lisäksi useissa asemakaavoissa edellytetään nykyisin myös viherkertoimen käyttöä rakennusluvan ehtona. Viherkerroin ohjaa rakennettavien alueiden pihojen ja hulevesien suunnittelua. Kertoimen voi täyttää monenlaisilla ratkaisuilla, mutta kerroin painottaa mm. suuria säilytettäviä puita, monikerroksellisia ja monilajisia istutuksia sekä luonnonmukaisia niittyjä. Viherkerroinmenetelmässä suositellaan säilytettäväksi tai istutettavaksi paikalle ominaista kasvillisuutta tai kerroksellista suojavyöhykettä, mikäli tontista alle 50 metrin etäisyydellä on luonnonsuojelualue, vesistöä tai luonnonkasvillisuudesta koostuvaa viherkäytävää. Viherkerroinmenetelmän mukaan viherkertoimen tavoitetaso kasvaa, mikäli tontilla on luontoarvoja.

Kunnossapitoluokitusta ja metsähoitoluokkia hyödynnetään luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja luonnon suojelussa. Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2012-2020 on tunnistettu ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

osoitettu kohteiden luontoarvojen suojelukeinoiksi luonnonsuojelulaki, asemakaavamerkintä tai kohteen hoito. Puistojen ja viheralueiden kunnossapitoluokituksen piirissä on kokonaisuudessaan noin 7 165 hehtaaria maata. Näistä 220 hehtaaria on varsinaisia luonnonsuojelualueita, mutta tämän lisäksi kunnossapitoluokitukseltaan erityyppisinä suojelualueina käsiteltäviä alueita on noin 300 hehtaaria. Suojeluluokkien lisäksi luonnon monimuotoisuutta edistävät arvometsiksi ja arvoniityiksi luokitellut alueet.

Tampereen metsien hoidon toimintamalli 2022-2030 hyväksyttiin 16.3.2022 asunto- ja kiinteistölautakunnan kokouksessa. Toimintamallissa käytännön toimia ohjataan hoitoluokituksen avulla. Toimintamallin päivityksessä kaikkiin hoitoluokkiin suojelualueista talousmetsiin osoitettiin tavoitteita luonnon monimuotoisuuden parantamiselle.

Lisätään ennallistaminen metsien hoidon työkalupakkiin

Lumo-ohjelmaan ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022–2030 on kirjattu toimenpiteiksi luonnonhoitotarpeiden selvittäminen arvokkailla luontotyypeillä sekä arvokkaiden luontotyyppien ennallistaminen. LUMO-ohjelmaan on lisäksi kirjattu erillisenä toimenpiteenä Kintulammin luonnonsuojelun soiden ja metsien ennallistaminen ja ennallistamisen seuranta.

Kaupunki on kartuttanut kokemuksia ennallistamistoimista Kintulammilla, jossa osana Uudenmaan ELY-keskuksen rahoittamaa Kuntahelmi-hanketta tehtiin vuonna 2022 soiden ennallistamista kahdella suokokonaisuudella. Kintulammin soiden ennallistamista on tarkoitus jatkaa koneellisesti ja käsityönä Ruutanansuolla vuonna 2024. Vapaaehtoisista koostuva ennallistamisryhmä on lisäksi tehnyt Kintulammilla viime vuosina käsityönä soiden ennallistamista yhteistyössä kaupungin kanssa.

Kintulammin Kuntahelmi-hankkeessa tehdään lisäksi ensimmäinen poltto sitten 1990-luvun alun, jolloin Pirttijärvellä tehtiin viimeinen metsänhoidollinen kulotus. Ennallistampoltoa yritettiin jo kesällä 2023, mutta liiallisen märkyden takia poltto ei onnistunut. Urakoitsija uusii polton takuutyönä keväällä 2024. Kintulammin ennallistamistoimien vaikutuksia myös seurataan eri tavoin. Vuonna 2023 tehtiin mm. vesistöseurantaa ja perustettiin pysyvät puusto- ja kasvillisuuskoalat ennallistetuille soille. Kaupungin metsiin on myös suunniteltu lehtojen hoitotoimia vuosina 2022–2023 Kulkkilan, Suolijärven sekä Kauppi-Niihaman alueille yhteistyössä Suomen Metsäkeskuksen kanssa. Kulkkilan lehtojen hoitotoista osa on jo toteutettu.

Tavoitteena on vakiinnuttaa luonnonhoito ja -ennallistaminen osaksi kaupungin metsienhoitoa. Toteutuksista saatavien kokemusten perusteella ennallistamista on tarkoitus laajentaa muille metsäalueille LUMO-ohjelman mukaisten tarveselvitysten perusteella. Asunto- ja kiinteistölautakunnan vuoden 2024 vuosisuunnitelmaan on kirjattu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

tavoitteeksi soiden ennallistamisen tarveselvityksen käynnistäminen. Selvitys koskee kaikkia Tampereen omistamia metsiä.

Pidetään huolta omistamme

LUMO-ohjelman toimenpide 44 on erillisten lajisuojelusuunnitelmien laatiminen osana luonnonsuojeluohjelman päivytystä.

Luonnonsuojeluohjelman päivitys on aikataulutettu vuodelle 2024. Työn pohjana on Pirkanmaan ELY-keskuksen laatima Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyytit -julkaisu. Lumo-ohjelman toimenpiteisiin kuuluu liito-oravatoimintamallin laatiminen.

Toimia Tampereella merkittävien lajien suojelemiseksi on tehty jo myös ilman erillisiä lajikohtaisia suojelusuunnitelmia. Tummaverkkoperhosten elinympäristöjen kunnostuksia on toteutettu vuosina 2022-2023 Kunta-Helmi-rahoituksella.

Perustetaan paikallisia lajeja tukevia niittyjä

Niittyjen perustamisessa ja ylläpidossa eritoten paikallislajien näkökulmasta tehdään tiivistä yhteistyötä Villi Vyöhykkeen kanssa. Paikallislajien käyttöön ohjeistetaan, viimeisimpänä esimerkkinä mm. 2023 hyväksytyssä Kasvikattolinjauksessa.

Yleisten viheralueiden luokittelussa siirryttiin uuteen RAMS-kunnossapitoluokitukseen. Samassa yhteydessä eri yksiköiden yhteistyönä jokaisella kunnossapidon kymmenellä urakka-alueella suoritettiin puistojen ja katuviheralueiden karttatarkastelu. Keskustelujen ja osin maastokäyntien pohjalta soveltuvia alueita muutettiin, viheralueen luonne, kunnossapitotason tarkoituksenmukaisuus ja LUMO-näkökulmat huomioiden intensiivisemmän tason kunnossapitoluokista ns. pidemmän heinän alueiksi. Leikatuilla nurmikoilla tämä tarkoittaa leikkuukertojen harventumista (muutos R3-luokasta R4-luokkaan). Aiemmin nurmikoina hoidettuja alueita muutettiin myös niittymäisesti hoidettaviksi alueiksi (R3- ja R4-luokista A-luokkiin). Nykyisin noudatetaan jatkuvan tarkastelun periaatetta, jolloin LUMO-ohjelman toteutumista edistäviä RAMS-kunnossapitoluokamuutoksia tehdään vuosittain esimerkiksi kunnossapidon aloitteesta.

LUMO-toimenpiteenä valmistui vuonna 2023 uusniittyjen perustamisvaiheen hoito-ohjeet. Uusniittyjen kehitystä seurataan, ohjeita pilotoidaan ja muokataan tarpeen vaatiessa toimivammiksi kesästä 2024 alkaen uusilla perustetuilla niittyalueilla. Pilottikohteina alustavasti Latsaruksen puisto Hervannassa ja Nallenpuisto Ruotulassa.

Lisätään lahopuun määrää

LUMO-ohjelmaan 2021-2030 ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022-2030 on kirjattu toimenpiteeksi kaupungin metsien lahopuun määrän selvittäminen ja lahopuuhun liittyvien tavoitteiden asettaminen kartoitus- ja paikkatietoselvityksiin perustuen. Lahopuuston määrää ja laatua kartoitetaan puustoinventointien yhteydessä metsikkökuvioittain. Puustoinventointeja tehdään vuosittain vaihteleva määrä. Vuonna 2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen alueella inventoitiin n. 440 hehtaaria. Päivitettyjen inventointitietojen perusteella seurataan ja raportoidaan jatkossa kaupungin metsien lahoppuuston määrää ja asetettavien tavoitteiden toteutumista.

Metsien hoidon toimintamallin yleislinjauksena on, että lahoppuun määrää lisätään kaupungin metsissä. Toimintamalli linjaa esimerkiksi, että kaupungin metsissä lisätään lahoppuuta tekemällä sitä keinollisesti metsäkäsittelyn yhteydessä. Luontaisesti syntynyt lahoppu lähtökohtaisesti säästetään, pois lukien esimerkiksi hyönteistuhojen torjunta. Lahoppuun määrän lisäämisen tavoite koskee kaikkia hoitoluokkia suojelualueista ja arvometsistä talousmetsiin.

Puistojen osalta on tavoitteena osoittaa kaikilta kunnossapidon urakka-alueilta puistoalueita, joille kunnossapito voi omatoimisesti kerryttää lahoppuuta sekä jättämällä että kuljettamalla. Kertyvää lahoppuustoa seurataan tulevaisuudessa omaisuudenhallintajärjestelmällä. Toimintaan soveltuvien alueiden määrittely on käynnissä.

Otetaan kaupunkilaiset mukaan luonnonhoitoon

Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä päätavoitteena on, että asukkaat tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

Osallistavan luonnonhoidon opas on toteutettu vuosina 2020-2022 osana Peltsu-Multsu -lähiöohjelmaa ja se toimii työkalupakkina kaupunkien hallinnon edustajille ja asiantuntijoille. Oppaassa kuvataan toimintamalleja ja ratkaisuja, joiden avulla asukkaat voisivat edistää lähiluonnon monimuotoisuutta.

Asukkaiden osallistamisesta luontopohjaisten ratkaisujen suunnitteluun, toteutukseen, seurantaan ja ylläpitoon on saatu hyvää kokemusta muun muassa luontopohjaisten ratkaisujen EU-hankkeessa Urban Nature Labs (UNaLab, 2017-2022.) Hankkeessa pilotoitiin luontopohjaisia ratkaisuja Vuoreksessa ja Hiedanrannassa. Toteutetut ratkaisut olivat 2 biosuodatinta, mikroleväkokeilu, hulevesiallas, tulvaniittyjä, hevoshaka, luontopolku pitkospuineen ja infotaulut luontopohjaisista ratkaisuista. Hankkeessa järjestettiin yhteiskehittämisen työpajoja, vieraslajitalkoita, luontopolun kunnostustalkoita, pölyttäjäbongausta, linnun- ja lepakonpönttöjen sekä viljelylaatikoiden nikkarointia. Näihin tapahtumiin osallistui noin 300 henkilöä. Lisäksi Vuoreksen koululaiset osallistettiin veden laadun ja vesihyönteisten seurantaan.

UNaLabissa aloitettua työtä jatketaan uudessa EU-hankkeessa City Blues (2023-2026), jossa suunnitellaan ja toteutetaan luontopohjaiset ratkaisut hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen Takahuhtiin. Lisäksi projektissa kunnostetaan Vuohenojan uoma. Asukkaat ja sidosryhmät osallistetaan prosessiin jo suunnittelusta alkaen. Hankkeen puitteissa järjestetään muun muassa yhteiskehittämisen työpajoja ja virtavesitalkoot. Hankkeessa luodaan toimintamalli asukkaiden ja muiden sidosryhmien entistä tehokkaampaan osallistamiseen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viheralueohjelman päivityksen yhteydessä lokakuussa 2023 teetetyssä asukaskyselyssä yhtenä kysymysteemana oli osallistaminen; asukkaiden toiveet osallistamisen vaiheesta ja tavoista. Kyselyn tulokset analysoidaan loppuvuodesta 2023. Raportti tuloksista tulee nähtävillä alkuvuonna 2024 ja vastauksia huomioidaan sekä viheralueohjelman päivityksessä että toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ympäristönsuojeluyksikkö jakaa LUMO-ohjelman toimenpiteiden mukaisesti vuosittain asukkaille ja yhdistyksille tukea omaehtoiseen ympäristönsuojelutyöhön. Vuosina 2022-2024 avustuksia on myönnetty 27 450 euron edestä. Suuri osa hakemuksista ja avustuksista on kohdistunut kaupungin alueilla toteutettaviin vieraslajitalkoisiin. Tukea on jaettu myös mm. perinnebiotooppien hoitotalkoisiin, kedon perustamiseen, luontoaiheisiin luentoihin ja luontotietoisuutta edistäviin muihin tapahtumiin. Yksittäisten tukien määrä vaihtelee joistain kymmenistä euroista joihinkin tuhansiin ja vuosittain hakijoiden määrä vaihtelee noin 10-30 välillä.

Asukkaiden osallisuutta ja osallistamista on luonnonhoidon näkökulmasta hyödynnetty erityisesti vieraslajien torjunnassa. Jo useiden vuosien ajan kunnossapidossa on toteutettu yhteistyössä ProAgrian kanssa vieraslajitalkoita lupiin torjumiseksi. Talkookohteina mm. Rukkamäen ja Epilänharjun arvoniityt, joissa molemmissa on saavutettu näkyviä tuloksia. Vuodesta 2021 lähtien eri puolilla kaupunkia on osoitettu asukkaille matalan kynnyksen vieraslajitorjuntakohteita, eli soolotalkookohteita. Soolotalkoot ovat osa kansallista kampanjaa haitallisten vieraslajien torjumiseksi. Kohteita on eri puolilla kaupunkia 19 kappaletta. Kaupunki tarjoaa myös espanjansiruetanan pahimmilla esiintymisalueilla, erityisesti Vihiojan varrella, asukkaiden omatoimisen torjuntatyön tueksi etanaroskiksia. Etanaroskiksia on noin 10 kappaletta ja ne ovat olleet käytössä vuodesta 2021 alkaen. Omaehtoista luonnonhoitotyötä tuetaan myös tarjoamalla lainaan puutarhanhoitovälineitä, jotka soveltuvat mm. niittyjen hoitoon ja vieraslajien poistoon. Lisäksi tukea on tarjottu mm. järjestämällä asukkaiden talkoiden vieraslajijätteen poisvientiä.

Uusia tapoja asukkaiden aktivointiin luontotyössä kokeillaan ja kehitetään. Kesällä 2023 kokeiltiin vieraslajitiedon keräämisessä Crowdsorsa -mobiilipeliä, jossa havainnon tekijä sai havainnostaan pienen palkkion. Haitallisten vieraslajien havaintoja kertyi kokeilussa lyhyessä ajassa noin 3 000 ja havaintojen tekijöitä oli 476 kpl. Tulevalle kaudelle selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää peliä myös vieraslajien torjuntatyössä.

Asukkaiden luonnonhoitotöitä tuetaan tiedotuksellisesti myös kaupungin ylläpitämällä tapahtumakalenterilla, johon myös yhdistykset ja järjestöt voivat ilmoittaa luonnonhoitotalkoitaan. Kalenterista löytyvät myös kaupungin omat talkoot ja muut luontotapahtumat.

Lisätään pienelinympäristöjä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiiviissä kaupunkiympäristöissä erityisesti purojen ja puronvarsien on katsottu olevan tärkeitä elinympäristöjä ja eliöstön kulkuyhteyksiä. Niitä on monin paikoin 60-luvulta lähtien muokattu, esimerkiksi putkitettu ja suoritettu. LUMO-ohjelman tavoitteiden sekä hulevesiohjelman mukaisesti kaupunki pyrkii vähentämään putkitettuja uomaosuuksia ja säilyttämään nykyiset avoimet uomat sekä ennallistamaan voimakkaasti muokattuja uomia.

Uomien ennallistamista on toteutettu Vuohenojalla Riihipellonpuistossa ja Hervannan valtavyöhykkeen läheisyydessä, Vihiojalla Koivistonkylässä ja Muotialassa, Härmälänojalla Härmälänrannassa ja Viinikanojalla Viinikankadun sillan läheisyydessä. Näissä kohteissa on muun muassa avattu putkituksia, tehty eroosiosuojauksia, rakennettu vaelluskaloille poikaskivikoita ja kutusoraikoita, lisätty suisteisiin lahoppuuta sekä istutettu vesi- ja niittykasvillisuutta sekä puita ja pensaita.

Tänä vuonna kunnostetaan Vuohenojaa Sandelinipuistossa ja samalla uoman yhteyteen rakennetaan monimuotoista kasvillisuutta sisältäviä tulvaniittyjä hulevesien viivytystä varten. Myllyojan Pärinkoskelle rakennetaan kalatiet, joiden avulla parannetaan vaelluskalojen elin- ja kulkumahdollisuuksia. Myös Tesomajärven laskuojaa kunnostetaan Ikuripuiston länsipäässä.

Suunnittelussa olevia purokunnostuskohteita ovat Pyhäojan ennallistaminen Hankkiolla, Härmälänojan putkituksen avaus Messukeskuksen kohdalla sekä Vihiojan putkituksen avaus Lahdenperänselällä. Uomien ennallistamisen suunnitteluun ja toteutukseen on osallistettu ja pyritään tulevaisuudessa voimakkaammin osallistamaan asukkaita, yhdistyksiä, yrityksiä ja muita sidosryhmiä. Esimerkkinä tällaisesta kohteesta on Pärinkosken kalatiet, jonka suunnitteluun on osallistettu eri tahoja ja uomaa kunnostetaan osittain myös talkoilla.

Lisäksi LUMO-ohjelman ja hulevesiohjelman mukaisesti viher- ja luontoalueille sekä katu- ja muille yleisille alueille toteutetaan luontopohjaisia hulevesiratkaisuja, esimerkiksi kosteikkoja, hulevesialtaita ja tulvaniittyjä monimuotoisten kaupunkiluonnon ympäristöjen luomiseksi. Uusille kaava-alueille luontopohjaiset hulevesiratkaisut suunnitellaan automaattisesti ja hyviä esimerkkejä luontopohjaisen hulevesien hallinnan kokonaisuuksista ovat Vuores ja Ojala. Näihin on rakennettu biosuodattimia, tulvaniittyjä, kosteikkoja, hulevesialtaita, viherkatuja, viherkatuja ja sadepuutarhoja. Lisäksi ”vanhoilta” alueilta etsitään aktiivisesti soveltuvia paikkoja luontopohjaisille hulevesiratkaisuille. Tällä hetkellä rakenteilla ovat tulvaniityt ja kosteikko Kissanmaalle Nallenpuistoon sekä hulevesien viivytysalueet Annalaan ja Hankkioon. Tulevia kohteita ovat hulevesiallas Ruskoon ja tulvaniityt, maisemapelto ja hulevesiallas Linnainmaalle. Suunnittelussa ovat hulevesien luonnonmukaiset tulva-alueet Vihiojan yhteyteen Lukonmäkeen ja Kaukajärvelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunkilaisia tuetaan luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan omalla pihalla Perusta sadepuutarha - ohjeen avulla. Sadepuutarha on tehokas ratkaisu hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen. Suosimalla kasvivalinnoissa kotimaisia kukkivia kasveja voidaan tukea myös kotimaisten pölyttäjien, kuten kimalaisten, mehiläisten ja perhosten esiintymistä. Sadepuutarhaa ja sadepuutarhakorttia jaettiin ja esiteltiin vuoden 2023 Piha & Luonto -messuilla Tampereen messukeskuksessa.

Viherpalveluohjelma Avoimet viheralueet, Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015-2025 sekä vuonna 2020 valmistunut täydennysosa sisältävät yhteensä noin 170 niittykohdetta. Kohteille on laadittu kohdekortit, joissa mm. määritellään kunnossapidon tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista sekä avoimien alueiden kunnossapidon tasoa arvioidaan vuosittain pistokoeluonteisesti (laadunarviointikierrokset.) Eri ysiköiden yhteistyönä (viheralueet ja hulevedet, infraomaisuuden hallinta ja Infran kunnossapito) toteutettavien arviointikäyntien yhteydessä keskustellaan kunkin kohteen toimenpide- ja kehitystarpeista, tavoitteena alueiden virkistyskäyttö huomioiden edistää LUMO-ohjelman toimenpiteiden toteutumista myös pienelinympäristöjen näkökulmasta.

Vanhoihin rakennettuihin puistoihin on jo jätetty pötkelöitä ja maapuita (LUMO-toimenpide 20), esim. Näsinpuistoon. Jatkossa kunnossapito jättää tavanomaisen kunnossapidon yhteydessä pystypötkelöitä ja maapuita alueille, joilla se käyttäjien turvallisuus huomioiden on mahdollista. Uusien puistojen rakentamisen ja peruskunnostusten yhteydessä lahopuita on jätetty mm. 2022 Joutsenpuiston ja Multisillanpuiston leikkipaikkojen läheisyyteen. Hervannan pohjoisakselin rakennustöiden yhteydessä 2023 lahopuita asennettiin katuviheralueelle Aasiansillan kupeeseen.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asunto- ja kiinteistölautakunta, 15.02.2024, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:
Viinanen Marika, Tuominen Anne

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Rantanen Teppo, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkysen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Oras Tynkkynen ja 11 muuta vihreiden valtuutettua esittävät 25.1.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa:

“Kansainvälisen luontopaneelin IPBESin mukaan nykyinen jopa miljoona laji on kuolemassa sukupuuttoon. Meillä Suomessa jo joka yhdeksäs laji on uhanalainen. Luontokadon pysäyttämiseen tarvitaan mukaan kaikkia. Kaupungeilla on erinomaiset edellytykset vahvistaa luontotyötä – ja tuottaa näin monenlaisia hyötyjä asukkailleen. Esitämme harkittavaksi kymmenen mahdollista, osin uudenlaista tapaa vaalia luonnon monimuotoisuutta. Rinnalla tarvitaan monia muitakin keinoja kuten uusia luonnonsuojelualueita.”

Pyritään luontotyön kärkikaupungiksi

Tampereen strategian Hiilineutraaleja tekoja -osioon on kirjattu, että Tampere on kansainvälisesti tunnettu vaikuttavista teoistaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Strategian kirjauksen mukaisesti tämä tehdään parantamalla määrätietoisesti luonnon monimuotoisuuden tilaa ja hyödyntämällä rohkeasti uusia tapoja vehreyden lisäämiseksi kaupunkiympäristössä. Valtuustokauden tavoitteeksi strategiaan on kirjattu, että luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa. Käytännössä työtä edistetään Tampereen kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO-ohjelma) toimenpiteillä.

Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi luonnon monimuotoisuustyötä ohjaavan Tampereen LUMO-ohjelman vuoteen 2030 kokouksessaan 18.6.2022. Ohjelmassa on kuusi luonnon monimuotoisuuden päätavoitetta ja 112 toimenpidettä, joita päivitetään ohjelmakauden aikana.

LUMO-ohjelman seuranta ja toteutusta ohjaamaan perustettiin 2024 alusta yli yksikörajojen ulottuva työryhmä. Vuoden 2024 aikana aloitetaan myös LUMO-ohjelman päivityksen suunnittelu, jossa tavoitteena on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa pyrkiä tarkastelemaan ja vähentämään sekä vaikutuksia luontoon kaupungin rajojen sisäpuolella, kuten nykyisessäkin LUMO-ohjelmassa, että vaikutuksia globaaliin luontokatoon. Työssä on apuna juuri julkaistu luontojalanjälkilaskenta, joka on kansainvälisestikin uraauurtava työ ja on jo nyt herättänyt runsaasti kansainvälistä huomiota. Uusi päivitys vie LUMO-ohjelmaa enemmän kohti tiekarttaa tavoitteineen ja indikaattoreineen.

Tampereen kaupunki on lisäksi allekirjoittanut EU:n Green City Accord -sitoumuksen tammikuussa 2022, jonka tavoitteena on eurooppalaisten kaupunkien parempi ympäristön tila ilmanlaadun, melun, luonnon, jätehuollon ja vedenlaadun osalta. Sitoumuksessa kaupunki on luvannut asettaa EU-lainsäädännön tasoon nähden kunnianhimoiset tavoitteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

myös kaupunkiluonnon osalta sekä seuraamaan tavoitteiden toteutumista. Tavoiteasetanta tehdään vuoden 2024 aikana.

Tampereen kaupunki on edelläkävijänä mukana EU:n Urban Agenda Greening Cities -kumppanuudessa. Kumppanuus pyrkii ratkomaan EU:n tasolla kaupunkiviherryttämiseen liittyviä haasteita toimenpiteillä, joilla pyritään aihepiirissä parempaan hallintoon, rahoitukseen ja tietoon. Kumppanuudessa on mukana 30 organisaatiota eri hallinnon tasoilta, järjestöistä ja tutkimuslaitoksista. Tampere on yksi kumppanuuteen valitusta yhdeksästä paikallishallintojen edustajista ja ainoa pohjoismainen edustaja. Kumppanuus on kolmivuotinen ja kestää vuoteen 2025 asti.

Tampere on kansallista kärkeä luontotiedon jakamisessa. Tampereesta tuli syksyllä 2023 ensimmäinen kaupunki, jonka keräämä luontotieto päivittyi ajantasaisesti Suomen lajitietokeskukseen. Lajitietokeskuksen kautta ajantasainen lajitieto välittyy niin valtion viranomaisille, tutkijoille, kuin luontoharrastajillekin. Kehitystyö sekä luontotiedon jakamisessa että käytettävyyden parantamisessa jatkuu edelleen lumo-ohjelman mukaisesti.

Käynnistetään toimialarajat ylittävä kärkihanke

Tampereen kaupunki laski ensimmäisenä kaupunkina Suomessa luontojalanjälkensä. Yhteiskehittämishankkeena Jyväskylän Yliopiston kanssa kehitettiin menetelmä, jolla myös muut kaupungit voivat laskea hiili- ja luontojalanjäljet. Tulos esittää ensimmäistä kertaa suuren kaupunkiorganisaation luonnon monimuotoisuudelle tuottaman haitan. Organisaation luontojalanjäljen laskenta mahdollistaa entistä strategisemmat tavoitteet ja toimenpiteet luontokadon pysäyttämiseksi. Erityiseksi menetelmän tekee se, että sillä kykenemme huomioimaan luontojalanjäljen, jonka organisaation hankinnat ja muu kulutus aiheuttavat sekä Suomessa että sen ulkopuolella. Työssä oli aktiivisesti mukana esim. kaupungin talous- ja hankintayksikkö ja useita kansallisia organisaatioita kuten Hansel.

Kaupunki on toteuttanut viime vuosina useita aloite-esityksen mukaisia eri toimialojen yhteisiä hankkeita, joissa luontonäkökulma on ollut keskeinen lähtökohta. Esimerkiksi vuonna 2023 päättyneessä Peltolammi-Multisillan lähiöohjelmassa luonnon monimuotoisuuden edistämistä tehtiin laajassa yhteistyössä eri yksiköiden ja etenkin asukkaiden kanssa. Vastaavaa työtä on tavoite tehdä käynnissä olevassa Kaukajärvi-Annalan kaupunginosahjelmassa.

Yhtenä esimerkkinä toimialojen yhteisistä toteutuksista on Suolijärvelle vuonna 2023 valmistunut Mielenreitti, joka suunniteltiin ja toteutettiin laajassa yhteistyössä Mielen ry koordinoimana. Mielenreitin tarkoituksena on tuoda esille hyvinvoinnin vahvistamista luontoon tukeutuen. Samaan teemaan liittyen on laadittu laajassa yhteistyössä Terveyttä Tampereen luonnosta -selvitys.

Perustetaan lippulaivakohde

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Luonnon monimuotoisuuden lippulaivana voi toimia Piikahaan lammaslaidun, jonne myös lahoppua on jo jätetty ja tullaan jatkossakin jättämään, kun huonokuntoista puustoa joudutaan poistamaan. Piikahakaan on mahdollista tuoda runkoja myös lähialueilta. Lammaslaidun on ollut suosittu retkeilykohde. Lisäksi syksyllä 2023 laitumen ulkopuolisia alueita niitettiin ja haravoitiin käsityönä talkoovoimin yhteistyössä alueurakoitsijan ja Ahlmanin opiskelijoiden kanssa. Tampereen Energia osallistui vuonna 2023 Piikahaan lammaslaitumen rakentamiskustannuksiin.

Lippulaivakohteena voisi mainita myös mäkihiilikoin suojelemiseksi perustetun Mustametsän arvoniityn. Se on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen ja erittäin onnistunut osoitus siitä, kuinka kaupunkiympäristössä voidaan edistää uhanalaisen lajin elinolosuhteita (Villi Vyöhyke -yhteistyö.) Arvoniitty on osa laajempaa Nekalan alueen mäkihiilikoille soveltuvaa elinympäristöverkostoa. Arvoniityn kunnossapitoa toteutetaan vuonna 2022 laaditun kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaisesti.

Uusniittyjen parissa Tampereen kaupungin tekemä työ voisi kokonaisuudessaan olla lippulaivakohde. Uusniittyjä perustetaan useasti alueille, joilla luonnon monimuotoisuus on heikentynyt esimerkiksi rakentamisen tai muun maankäytön vuoksi. Osalla uusniityistä käytetään paikallisista kasveista kerättyä kylvösiementä ja usein myös kierrätettyä kasvualustaa. Uusniittyjen perustamisesta ja hoidosta on laadittu ohje, jota muokataan kokemuksen karttuessa.

Monipuolistetaan maankäytön merkintöjä

Tekeillä olevassa Kantakaupungin vaiheleiskaavassa 2021-2025 pääteemoina ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viherympäristön kehittäminen. Näihin teemoihin kytkeytyy vahvasti luonnon monimuotoisuus: mitä monimuotoisempaa kaupunkiluonto on, sitä kestävämpää, viihtyisämpää ja vetovoimaisempaa kaupunkia luodaan. Yleiskaavamerkintöjä on kehitetty ja monipuolistettu laajasti teemojen pohjalta. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja yleiskaavaa hyödynnetään osaltaan myös muussa tarkemman tason maankäytössä kuten viheralueiden kehittämisessä ja puustoistutusten suunnittelussa.

Vaiheleiskaavaan valmistellaan koko kantakaupunkia koskevia yleismääräyksiä, jotka sisältävät esimerkiksi veloitteita yhtenäisen siniviherrakenteen turvaamisesta sekä rakenteen luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä, viheralueiden kestävyden kehittämisestä ja ekosysteemipalveluiden tarjonnan vahvistamisesta. Yleismääräyksissä ohjataan myös säilyttämään olemassa olevat asemakaavoitetut viheralueet ja kehittämään niiden laatua. Kaupunkipuut on tunnistettu kustannustehokkaaksi keinoksi kestäväälle ja monimuotoiselle kaupunkiympäristölle. Yleismääräys ohjaa ensisijaisesti säilyttämään olemassa olevat kaupunkipuut ja lisäämään puiden määrää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vaihekaavassa osoitetaan myös tarkempaa kaavaohjausta siniviherrakenteelle. Keskuspuistoverkoston merkintää on tiukennettu esimerkiksi siten, että viheralueverkosto, ekologinen verkosto ja virkistysverkoston jatkuvuus, saavutettavuus ja toimivuus tulee turvata. Ohjeellisia ekologisia yhteyksiä on tyytely puustoihin, avoimiin sekä siniyhteyksiin ja veloitettu säilyttämään sekä kehittämään yhteydet kullekin yhteystyypille ominaisella tavalla. Ohjeellisen virkistysyhteyden ja merkittävien uomien määräykseen on sisällytetty velvoite puuston yhtenäisestä latvuspeitteestä. Ekologisia- ja virkistysyhteyksiä sekä uomia on lisätty kaavakartalle koko kantakaupungin alueella.

Yleiskaavassa on tunnistettu alueita, jotka eivät ole kestäväää kaupunkiympäristöä. Näillä alueilla on paljon vettä läpäisemätöntä rakennettua pintaa ja hyvin vähän vihreää, ja siten haasteita esimerkiksi viihtyisyyden, kaupunkitulvien ja lämpösaarekeilmiön kanssa. Alueet on rajattu kaupunkivihreän kehittämisalue-merkinnällä ja niille tulee saada tarkemman vaiheen maankäytössä lisää viherpeitteistä pintaa kuten monilajista puustoa ja kerroksellista kasvillisuutta.

Asemakaavoissa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia luontoarvoja ja luonnon monimuotoisuutta suojelevia määräyksiä. Määräystyypit vaihtelevat pääkäyttötarkoituksmerkinnöistä suojelumääräyksiin ja yleismääräyksiin. Merkintöjä kehitetään jatkuvana työnä tarvittaessa kaavakohtaisesti. Perinteisten suojelumääräysten lisäksi useissa asemakaavoissa edellytetään nykyisin myös viherkerroimen käyttöä rakennusluvan ehtona. Viherkerroin ohjaa rakennettavien alueiden pihojen ja hulevesien suunnittelua. Kerroimen voi täyttää monenlaisilla ratkaisuilla, mutta kerroin painottaa mm. suuria säilytettäviä puita, monikerroksellisia ja monilajisia istutuksia sekä luonnonmukaisia niittyjä. Viherkerroimen menetelmässä suositellaan säilytettäväksi tai istutettavaksi paikalle ominaista kasvillisuutta tai kerroksellista suojavaoähykettä, mikäli tontista alle 50 metrin etäisyydellä on luonnonsuojelualueita, vesistöä tai luonnonkasvillisuudesta koostuvaa viherkäytävää.

Viherkerroimen menetelmän mukaan viherkerroimen tavoitetaso kasvaa, mikäli tontilla on luontoarvoja.

Kunnossapitoluokitusta ja metsähoitoluokkia hyödynnetään luonnon monimuotoisuuden edistämässä ja luonnon suojelussa. Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2012-2020 on tunnistettu ja osoitettu kohteiden luontoarvojen suojelukeinoiksi luonnonsuojelulaki, asemakaavamerkintä tai kohteen hoito. Puistojen ja viheralueiden kunnossapitoluokituksen piirissä on kokonaisuudessaan noin 7 165 hehtaaria maata. Näistä 220 hehtaaria on varsinaisia luonnonsuojelualueita, mutta tämän lisäksi kunnossapitoluokitukseltaan erityyppisinä suojelualueina käsiteltäviä alueita on noin 300 hehtaaria. Suojeluluokkien lisäksi luonnon monimuotoisuutta edistävät arvometsiksi ja arvoniityiksi luokitellut alueet.

Tampereen metsien hoidon toimintamalli 2022-2030 hyväksyttiin 16.3.2022 asunto- ja kiinteistölautakunnan kokouksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Toimintamallissa käytännön toimia ohjataan hoitoluokituksien avulla. Toimintamallin päivityksessä kaikkiin hoitoluokkiin suojelualueista talousmetsiin osoitettiin tavoitteita luonnon monimuotoisuuden parantamiselle.

Lisätään ennallistaminen metsien hoidon työkalupakkiin

Lumo-ohjelmaan ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022–2030 on kirjattu toimenpiteiksi luonnonhoitotarpeiden selvittäminen arvokkailla luontotyypeillä sekä arvokkaiden luontotyyppien ennallistaminen. LUMO-ohjelmaan on lisäksi kirjattu erillisenä toimenpiteenä Kintulammin luonnonsuojelualueen soiden ja metsien ennallistaminen ja ennallistamisen seuranta.

Kaupunki on kartuttanut kokemuksia ennallistamistoimista Kintulammilla, jossa osana Uudenmaan ELY-keskuksen rahoittamaa Kuntahelmi-hanketta tehtiin vuonna 2022 soiden ennallistamista kahdella suokokonaisuudella. Kintulammin soiden ennallistamista on tarkoitus jatkaa koneellisesti ja käsityönä Ruutanansuolla vuonna 2024. Vapaaehtoisista koostuva ennallistamisryhmä on lisäksi tehnyt Kintulammilla viime vuosina käsityönä soiden ennallistamista yhteistyössä kaupungin kanssa.

Kintulammin Kuntahelmi-hankeessa tehdään lisäksi ensimmäinen poltto sitten 1990-luvun alun, jolloin Pirttijärvellä tehtiin viimeinen metsänhoidollinen kulotus. Ennallistampolttoa yritettiin jo kesällä 2023, mutta liiallisen märkyyden takia poltto ei onnistunut. Urakoitsija uusii polton takuutyönä keväällä 2024. Kintulammin ennallistamistoimien vaikutuksia myös seurataan eri tavoin. Vuonna 2023 tehtiin mm. vesistöseurantaa ja perustettiin pysyvät puusto- ja kasvillisuuskoalat ennallistetuille soille. Kaupungin metsiin on myös suunniteltu lehtojen hoitotoimia vuosina 2022–2023 Kulkkilan, Suolijärven sekä Kauppi-Niihaman alueille yhteistyössä Suomen Metsäkeskuksen kanssa. Kulkkilan lehtojen hoitotoista osa on jo toteutettu.

Tavoitteena on vakiinnuttaa luonnonhoito ja -ennallistaminen osaksi kaupungin metsienhoitoa. Toteutuksista saatavien kokemusten perusteella ennallistamista on tarkoitus laajentaa muille metsäalueille LUMO-ohjelman mukaisten tarveselvitysten perusteella. Asunto- ja kiinteistölautakunnan vuoden 2024 vuosisuunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi soiden ennallistamisen tarveselvityksen käynnistäminen. Selvitys koskee kaikkia Tampereen omistamia metsiä.

Pidetään huolta omistamme

LUMO-ohjelman toimenpide 44 on erillisten lajisuojelusuunnitelmien laatiminen osana luonnonsuojeluohjelman päivitystä.

Luonnonsuojeluohjelman päivitys on aikataulutettu vuodelle 2024. Työn pohjana on Pirkanmaan ELY-keskuksen laatima Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit -julkaisu. Lumo-ohjelman toimenpiteisiin kuuluu liito-oravatoimintamallin laatiminen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Toimia Tampereella merkittävien lajien suojelemiseksi on tehty jo myös ilman erillisiä lajikohtaisia suojelusuunnitelmia. Tummaverkkoperhosten elinympäristöjen kunnostuksia on toteutettu vuosina 2022-2023 Kunta-Helmi-rahoituksella.

Perustetaan paikallisia lajeja tukevia niittyjä

Niittyjen perustamisessa ja ylläpidossa eritoten paikallislajien näkökulmasta tehdään tiivistä yhteistyötä Villi Vyöhykkeen kanssa. Paikallislajien käyttöön ohjeistetaan, viimeisimpänä esimerkkinä mm. 2023 hyväksytyssä Kasvikattolinjauksessa.

Yleisten viheralueiden luokittelussa siirryttiin uuteen RAMS-kunnossapitoluokitukseen. Samassa yhteydessä eri yksiköiden yhteistyönä jokaisella kunnossapidon kymmenellä urakka-alueella suoritettiin puistojen ja katuviheralueiden karttatarkastelu. Keskustelujen ja osin maastokäyntien pohjalta soveltuvia alueita muutettiin, viheralueen luonne, kunnossapitotason tarkoituksenmukaisuus ja LUMO-näkökulmat huomioiden intensiivisemmän tason kunnossapitoluokista ns. pidemmän heinän alueiksi. Leikatuilla nurmikoilla tämä tarkoittaa leikkuukertojen harventumista (muutos R3-luokasta R4-luokkaan). Aiemmin nurmikoina hoidettuja alueita muutettiin myös niittymäisesti hoidettaviksi alueiksi (R3- ja R4-luokista A-luokkiin). Nykyisin noudatetaan jatkuvan tarkastelun periaatetta, jolloin LUMO-ohjelman toteutumista edistäviä RAMS-kunnossapitoluokamuutoksia tehdään vuosittain esimerkiksi kunnossapidon aloitteesta.

LUMO-toimenpiteenä valmistui vuonna 2023 uusniittyjen perustamisvaiheen hoito-ohjeet. Uusniittyjen kehitystä seurataan, ohjeita pilotoidaan ja muokataan tarpeen vaatiessa toimivammiksi kesästä 2024 alkaen uusilla perustetuilla niittyalueilla. Pilottikohteina alustavasti Latsaruksen puisto Hervannassa ja Nallenpuisto Ruotulassa.

Lisätään lahopuun määrää

LUMO-ohjelmaan 2021-2030 ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022-2030 on kirjattu toimenpiteeksi kaupungin metsien lahopuun määrän selvittäminen ja lahopuuhun liittyvien tavoitteiden asettaminen kartoitus- ja paikkatietoselvityksiin perustuen. Lahopuuston määrää ja laatua kartoitetaan puustoinventointien yhteydessä metsikkökuvioittain. Puustoinventointeja tehdään vuosittain vaihteleva määrä. Vuonna 2023 Tampereen alueella inventoitiin n. 440 hehtaaria. Päivitettyjen inventointitietojen perusteella seurataan ja raportoidaan jatkossa kaupungin metsien lahopuuston määrää ja asetettavien tavoitteiden toteutumista.

Metsien hoidon toimintamallin yleislinjauksena on, että lahopuun määrää lisätään kaupungin metsissä. Toimintamalli linjaa esimerkiksi, että kaupungin metsissä lisätään lahopuuta tekemällä sitä keinollisesti metsäkäsittelyn yhteydessä. Luontaisesti syntynyt lahopuu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lähtökohtaisesti säästetään, pois lukien esimerkiksi hyönteistuhojen torjunta. Lahopuun määrän lisäämisen tavoite koskee kaikkia hoitoluokkia suojelualueista ja arvometsistä talousmetsiin.

Puistojen osalta on tavoitteena osoittaa kaikilta kunnossapidon urakka-alueilta puistoalueita, joille kunnossapito voi omatoimisesti kerryttää lahopuuta sekä jättämällä että kuljettamalla. Kertyvää lahopuustoa seurataan tulevaisuudessa omaisuudenhallintajärjestelmällä. Toimintaan soveltuvien alueiden määrittely on käynnissä.

Otetaan kaupunkilaiset mukaan luonnonhoitoon

Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä päätavoitteena on, että asukkaat tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

Osallistavan luonnonhoidon opas on toteutettu vuosina 2020-2022 osana Peltsu-Multsu -lähiöohjelmaa ja se toimii työkalupakkina kaupunkien hallinnon edustajille ja asiantuntijoille. Oppaassa kuvataan toimintamalleja ja ratkaisuja, joiden avulla asukkaat voisivat edistää lähiluonnon monimuotoisuutta.

Asukkaiden osallistamisesta luontopohjaisten ratkaisujen suunnitteluun, toteutukseen, seurantaan ja ylläpitoon on saatu hyvää kokemusta muun muassa luontopohjaisten ratkaisujen EU-hankkeessa Urban Nature Labs (UNaLab, 2017-2022.) Hankkeessa pilotoitiin luontopohjaisia ratkaisuja Vuoreksessa ja Hiedanrannassa. Toteutetut ratkaisut olivat 2 biosuodatinta, mikroleväkokeilu, hulevesiallas, tulvaniittyjä, hevoshaka, luontopolku pitkospuineen ja infotaulut luontopohjaisista ratkaisuista. Hankkeessa järjestettiin yhteiskehittämisen työpajoja, vieraslajitalkoita, luontopolun kunnostustalkoita, pölyttäjäbongausta, linnun- ja lepakonpönttöjen sekä viljelylaatikoiden nikkarointia. Näihin tapahtumiin osallistui noin 300 henkilöä. Lisäksi Vuoreksen koululaiset osallistettiin veden laadun ja vesihyönteisten seurantaan.

UNaLabissa aloitettua työtä jatketaan uudessa EU-hankkeessa City Blues (2023-2026), jossa suunnitellaan ja toteutetaan luontopohjaiset ratkaisut hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen Takahuhtiin. Lisäksi projektissa kunnostetaan Vuohenojan uomaa. Asukkaat ja sidosryhmät osallistetaan prosessiin jo suunnittelusta alkaen. Hankkeen puitteissa järjestetään muun muassa yhteiskehittämisen työpajoja ja virtavesitalkoot. Hankkeessa luodaan toimintamalli asukkaiden ja muiden sidosryhmien entistä tehokkaampaan osallistamiseen.

Viheralueohjelman päivityksen yhteydessä lokakuussa 2023 teetetyssä asukaskyselyssä yhtenä kysymysteemana oli osallistaminen; asukkaiden toiveet osallistamisen vaiheesta ja tavoista. Kyselyn tulokset analysoidaan loppuvuodesta 2023. Raportti tuloksista tulee nähtäville alkuvuonna 2024 ja vastauksia huomioidaan sekä viheralueohjelman päivityksessä että toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ympäristönsuojeluyksikkö jakaa LUMO-ohjelman toimenpiteiden mukaisesti vuosittain asukkaille ja yhdistyksille tukea omaehtoiseen ympäristönsuojelutyöhön. Vuosina 2022-2024 avustuksia on myönnetty 27 450 euron edestä. Suuri osa hakemuksista ja avustuksista on kohdistunut kaupungin alueilla toteutettaviin vieraslajitalkoisiin. Tukea on jaettu myös mm. perinnebiotooppien hoitotalkoisiin, kedon perustamiseen, luontoaiheisiin luentoihin ja luontotietoisuutta edistäviin muihin tapahtumiin. Yksittäisten tukien määrä vaihtelee joistain kymmenistä euroista joihinkin tuhansiin ja vuosittain hakijoiden määrä vaihtelee noin 10-30 välillä.

Asukkaiden osallisuutta ja osallistamista on luonnonhoidon näkökulmasta hyödynnetty erityisesti vieraslajien torjunnassa. Jo useiden vuosien ajan kunnossapidossa on toteutettu yhteistyössä ProAgrian kanssa vieraslajitalkoita lupiin torjumiseksi. Talkookohteina mm. Rukkamäen ja Epilänharjun arvoniityt, joissa molemmissa on saavutettu näkyviä tuloksia. Vuodesta 2021 lähtien eri puolilla kaupunkia on osoitettu asukkaille matalan kynnyksen vieraslajitorjuntakohteita, eli soolotalkookohteita. Soolotalkoot ovat osa kansallista kampanjaa haitallisten vieraslajien torjumiseksi. Kohteita on eri puolilla kaupunkia 19 kappaletta. Kaupunki tarjoaa myös espanjansiruetanan pahimmilla esiintymisalueilla, erityisesti Vihiojan varrella, asukkaiden omatoimisen torjuntatyön tueksi etanaroskiksia. Etanaroskiksia on noin 10 kappaletta ja ne ovat olleet käytössä vuodesta 2021 alkaen. Omaehtoista luonnonhoitotyötä tuetaan myös tarjoamalla lainaan puutarhanhoitovälineitä, jotka soveltuvat mm. niittyjen hoitoon ja vieraslajien poistoon. Lisäksi tukea on tarjottu mm. järjestämällä asukkaiden talkoiden vieraslajijätteen poisvientä.

Uusia tapoja asukkaiden aktivointiin luontotyössä kokeillaan ja kehitetään. Kesällä 2023 kokeiltiin vieraslajitiedon keräämisessä Crowdsorsa -mobiilipeliä, jossa havainnon tekijä sai havainnostaan pienen palkkion. Haitallisten vieraslajien havaintoja kertyi kokeilussa lyhyessä ajassa noin 3 000 ja havaintojen tekijöitä oli 476 kpl. Tulevalle kaudelle selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää peliä myös vieraslajien torjuntatyössä.

Asukkaiden luonnonhoitotöitä tuetaan tiedotuksellisesti myös kaupungin ylläpitämällä tapahtumakalenterilla, johon myös yhdistykset ja järjestöt voivat ilmoittaa luonnonhoitotalkoitaan. Kalenterista löytyvät myös kaupungin omat talkoot ja muut luontotapahtumat.

Lisätään pienelinympäristöjä

Tiiviissä kaupunkiympäristöissä erityisesti purojen ja puronvarsien on katsottu olevan tärkeitä elinympäristöjä ja eliöstön kulkuyhteyksiä. Niitä on monin paikoin 60-luvulta lähtien muokattu, esimerkiksi putkitettu ja suoritettu. LUMO-ohjelman tavoitteiden sekä hulevesiohjelman mukaisesti kaupunki pyrkii vähentämään putkitettuja uomaosuuksia ja säilyttämään nykyiset avoimet uomat sekä ennallistamaan voimakkaasti muokattuja uomia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Uomien ennallistamista on toteutettu Vuohenojalla Riihipellonpuistossa ja Hervannan valtavyöhykkeen läheisyydessä, Vihiojalla Koivistonkylässä ja Muotialassa, Härmälänojoilla Härmälänrannassa ja Viinikanojalla Viinikankadun sillan läheisyydessä. Näissä kohteissa on muun muassa avattu putkituksia, tehty eroosiosuojauksia, rakennettu vaelluskaloille poikaskivikoita ja kutusoraikoita, lisätty suisteisiin lahoppuuta sekä istutettu vesi- ja niittykasvillisuutta sekä puita ja pensaita.

Tänä vuonna kunnostetaan Vuohenojaa Sandelinipuistossa ja samalla uoman yhteyteen rakennetaan monimuotoista kasvillisuutta sisältäviä tulvaniittyjä hulevesien viivytystä varten. Myllyojan Päärinkoskelle rakennetaan kalatiet, joiden avulla parannetaan vaelluskalojen elin- ja kulkumahdollisuuksia. Myös Tesomajärven laskuojaa kunnostetaan Ikurinpuiston länsipäässä.

Suunnittelussa olevia purokunnostuskohteita ovat Pyhäojan ennallistaminen Hankkiolla, Härmälänojan putkituksen avaus Messukeskuksen kohdalla sekä Vihiojan putkituksen avaus Lahdenperänsillan kadulla. Uomien ennallistamisen suunnitteluun ja toteutukseen on osallistettu ja pyritään tulevaisuudessa voimakkaammin osallistamaan asukkaita, yhdistyksiä, yrityksiä ja muita sidosryhmiä. Esimerkkinä tällaisesta kohteesta on Päärinkosken kalatiet, jonka suunnitteluun on osallistettu eri tahoja ja uomaa kunnostetaan osittain myös talkoilla.

Lisäksi LUMO-ohjelman ja hulevesiohjelman mukaisesti viher- ja luontoalueille sekä katu- ja muille yleisille alueille toteutetaan luontopohjaisia hulevesiratkaisuja, esimerkiksi kosteikkoja, hulevesialtaita ja tulvaniittyjä monimuotoisten kaupunkiluonnon ympäristöjen luomiseksi. Uusille kaava-alueille luontopohjaiset hulevesiratkaisut suunnitellaan automaattisesti ja hyviä esimerkkejä luontopohjaisen hulevesien hallinnan kokonaisuuksista ovat Vuores ja Ojala. Näihin on rakennettu biosuodattimia, tulvaniittyjä, kosteikkoja, hulevesialtaita, viherkatuja ja sadeputtarhoja. Lisäksi ”vanhoilta” alueilta etsitään aktiivisesti soveltuvia paikkoja luontopohjaisille hulevesiratkaisuille. Tällä hetkellä rakenteilla ovat tulvaniityt ja kosteikko Kissanmaalle Nallenpuistoon sekä hulevesien viivytyksialueet Annalaan ja Hankkioon. Tulevia kohteita ovat hulevesiallas Ruskoon ja tulvaniityt, maisemapelto ja hulevesiallas Linnainmaalle. Suunnittelussa ovat hulevesien luonnonmukaiset tulva-alueet Vihiojan yhteyteen Lukonmäkeen ja Kaukajärvelle.

Kaupunkilaisia tuetaan luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan omalla pihalla Perusta sadeputtarha - ohjeen avulla. Sadeputtarha on tehokas ratkaisu hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen. Suosimalla kasvivalinnoissa kotimaisia kukkivia kasveja voidaan tukea myös kotimaisten pölyttäjien, kuten kimalaisten, mehiläisten ja perhosten esiintymistä. Sadeputtarhaa ja sadeputtarhakorttia jaettiin ja esiteltiin vuoden 2023 Piha & Luonto -messuilla Tampereen messukeskuksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viherpalveluohjelma Avoimet viheralueet, Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015-2025 sekä vuonna 2020 valmistunut täydennysosa sisältävät yhteensä noin 170 niittykohdetta. Kohteille on laadittu kohdekortit, joissa mm. määritellään kunnossapidon tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista sekä avoimien alueiden kunnossapidon tasoa arvioidaan vuosittain pistokoeluonteisesti (laadunarviointikierrokset.) Eri yksiköiden yhteistyönä (viheralueet ja hulevedet, infraomaisuuden hallinta ja Infran kunnossapito) toteutettavien arviointikäyntien yhteydessä keskustellaan kunkin kohteen toimenpide- ja kehitystarpeista, tavoitteena alueiden virkistyskäyttö huomioiden edistää LUMO-ohjelman toimenpiteiden toteutumista myös pienelinympäristöjen näkökulmasta.

Vanhoihin rakennettuihin puistoihin on jo jätetty pötkelöitä ja maapuita (LUMO-toimenpide 20), esim. Näsinpuistoon. Jatkossa kunnossapito jättää tavanomaisen kunnossapidon yhteydessä pystypötkelöitä ja maapuita alueille, joilla se käyttäjien turvallisuus huomioiden on mahdollista. Uusien puistojen rakentamisen ja peruskunnostusten yhteydessä lahopuita on jätetty mm. 2022 Joutsenpuiston ja Multisillanpuiston leikkipaikkojen läheisyyteen. Hervannan pohjoisakselin rakennustöiden yhteydessä 2023 lahopuita asennettiin katuviheralueelle Aasiansillan kupeeseen.

Tiedoksi

Kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 100

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Rantanen Teppo

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkysen ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Oras Tynkkynen, Marika Viinanen, Kaisa Mustajärvi, Kati Skippari, Anni Nousiainen, Anne Tuominen, Kaisa Rantee, Salla Leppänen, Kirsi Mäntysaari-Ukkola

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 44, 18.03.2024
Yhdyskuntalautakunta, § 32, 30.01.2024
Yhdyskuntalautakunta, § 46, 13.02.2024
Kaupunginhallitus, § 97, 04.03.2024

§ 44

Valtuustoaloite pyöräily- ja kävelyreitien muuttamiseksi Pispalassa - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

TRE:3034/08.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 44

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Katja Seimelä, puh. 040 149 3684, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä, Ari Vandell, Timo Seimelä, Katja Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.01.2024, § 32

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä esittää 19.4.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että kaupunki selvittää mahdollisuutta muuttaa Pyhäjärven ympäri kulkevan Pyhä-reitin kulkua Ala-Pispalassa niin, että se kulkisi Pyhäjärven rantaa pitkin. Nyt reitti kulkee Lapiosaarenkadun ja Vieremänskadun kautta. Valtuustoaloitteessa perustellaan esitystä turvallisuudella, koska kyseisillä kaduilla liikkuu myös autoja. Aloitteen mukaan siirto avaisi Pyhäjärven maisemat reitin käyttäjille, ja rantareitti palvelisi ulkoilureitin käyttäjien ohella lähialueiden asukkaita.

Liikennejärjestelmän suunnittelussa laadittu vastausehdotus valtuustoaloitteeseen käsiteltiin yhdyskuntalautakunnassa 17.1.2023. Alustavien tarkasteluiden perusteella yhteyden toteuttamista ei pidetty perusteltuna, ja päätösehdotuksena oli, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin. Yhdyskuntalautakunta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi. Liikennejärjestelmän suunnittelussa on vuoden 2023 aikana aloitettu aloitteen mukaisen reitin alustava yleissuunnitelma ja tutkittu reitin toteuttamisedellytyksiä.

Liikennejärjestelmän suunnittelu tutki vuonna 2022 yhdessä viheralueet ja hulevedet -yksikön sekä kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka - palveluryhmän kanssa valtuustoaloitteen mukaista yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän toteuttamista Pyhäjärven rantaan Lapiosaarenkadun ja Vieremänskadun kohdalla. Pyhäjärven maisemareitti kulkee nykyisin Vieremänskatua ja Lapiosaarenkatua pitkin. Ne ovat päätyviä tonttikatuja, joilla moottoriajoneuvoliikenteen liikennemäärä on erittäin pieni ja nopeusrajoitus on 30 km/h. Alueelta ei ole saatu liikenneturvallisuuden tai pyöräilyn olosuhteista asiakaspalautetta eikä kaduilla ole tapahtunut poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia. Pyöräilyä ajoradalla voidaan näiden tietojen perusteella pitää turvallisena. Uusi reitti lyhentäisi Pyhä-reittiä noin 150 metristä 120 metriin, mutta virkistyskäytössä 30 metrin muutoksella ei olisi käytännön merkitystä. Liikenteellistä tarvetta reitin siirtämiselle ei edelleenkaan ole tunnistettavissa.

Vuonna 2023 tehdyn alustavan yleissuunnittelun perusteella reitin rakentaminen aiheuttaa merkittävää haittaa olevalle luonnolle ja sen suunnittelussa ja toteutuksessa on lukuisia erityistä huomiota vaativia seikkoja. Reitti on kuitenkin mahdollista toteuttaa.

Ehdotetun uuden reitin kohdalla oleva ranta-alue on osoitettu asemakaavassa puistoksi ja maanomistaja on Tampereen kaupunki. Uusi reitti kulkisi kiinteistöjen 1:169, 1:173 ja 1:174 kautta. Kiinteistöistä ei ole tehty maanvuokrasopimuksia, joten reitin toteuttaminen olisi mahdollista. Kiinteistöllä 1:169 sijaitsee saunarakennus ja kiinteistöllä 1:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

173 leikkimökki, joiden sijoittamisesta kaupungin tonteille ei ole vuokrasopimuksia eikä rakennusten omistajista ole kaupungilla tietoja. Reitin toteuttaminen edellyttäisi rakennusten purkamista tai siirtämistä. Lisäksi tontin 1366-3 tukirakenteet ulottuvat kiinteistölle 1:169 ja ne tulee huomioida reitin toteutussuunnittelussa.

Tällä hetkellä ranta-alueella kasvaa puita mm. rauhoitettu kynäjalava. Reitti on mahdollista linjata suurimman kynäjalavan vierestä, mutta useita taimia jää väylän kohdalle. Ranta-alue on hyvin jyrkkä ja kapea. Väylän rakentaminen sivukaltevaan maastoon edellyttäisi tukimuurirakennetta noin 60 metrin matkalle ja aiheuttaisi siten merkittäviä muutoksia ranta-alueeseen ja sen kasvillisuuteen. Lisäksi suunnittelussa tulee ottaa huomioon sijainti paineellisen pohjaveden alueella.

Rakentamisen alustava kustannusarvio on noin 200 000 € sisältäen uuden 3,5 m leveän kivituhkapintaisen väylän, valaistuksen ja tukimuurin sekä puiden ja rakennelmien poiston. Uuden väylän ja sen rakenteiden kunnossapito lisäisi vuosittaisia käyttötalousmenoja.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Ari Vandell, Timo Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Kokouskäsitely

Jouni Sirén ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Tiina Mikkonen kannatti ehdotusta. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Sirénin pöydällepanoehdotuksen.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 13.02.2024, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa:

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 30.1.2024.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Ari Vandell, Timo Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Kokouskäsitely

Jouni Sirén ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten evästettynä, että laaditaan sellainen reitti joka vähiten rasittaa tämän kohdan luontoa.

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 97

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä, Ari Vandell, Timo Seimelä, Katja Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 45, 18.03.2024
Yhdyskuntalautakunta, § 48, 13.02.2024
Kaupunginhallitus, § 99, 04.03.2024

§ 45

Valtuustoaloite energiapoliittisen ohjelman laatimiseksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:1689/00.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 45

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristö- ja kehitysjohtaja Kari Kankaala, puh. 050 351 3020, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kari Kankaala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 13.02.2024, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:
Kankaala Kari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:
Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää 20.3.2023 jättämässään aloitteessa, että Tampereen kaupunki ryhtyy laatimaan Tampereen energiapolitiittista ohjelmaa. Aloitteessa esitetään, että ohjelmassa otetaan huomioon Tampereen hiilineutraaliustavoitteet sekä kerrotaan, miten tavoitteet sovitetaan yhteen valtakunnallisten ja EU:n vastaavien ohjelmien kanssa. Aloitteessa esitetään myös, että ohjelma ottaa kantaa Tampereen kaupunkikonsernin rooliin ja mahdollisuuksiin energiantuottajana edistää erilaisia hiilivapaita tuotantomuotoja ja näiden tuotteiden käyttöönottoa aluetaloudessa ja tarkastelee energiasiirtymän asettamia vaatimuksia kaupungin kaavoitukselle, julkiselle ja yksityiselle liikenteelle, elinkeino- ja koulutuspolitiikalle sekä kaupungin omalle rakennuttamistoiminnalle. Lisäksi ohjelmaan esitetään konkreettista investointisuunnitelmaa suuremmista kohteista.

Aloitteen perusteeksi sosialidemokraattinen valtuustoryhmä nostaa ilmastopolitiikan keskeisyyden sekä Ukrainan sodan aiheuttaman tarpeen nopeuttaa uusiutuvan energian lisäämistä ja vähentää riippuvuutta Venäjän myymistä fossiilisista polttoaineista. Lisäksi aloitteessa nostetaan esiin, että energiapolitiikkaa on syytä tarkastella muutenkin kuin vain ilmastopolitiikan näkökulmasta. Aloitteessa mainitaan myös mm. elinkeinopolitiikka, omistajarooli, energian varastointi, puupolttoaineen kestävyysnäkökulmat, hiilen talteenotto, liikenteen käyttövoimat, energian hinta ja huoltovarmuus.

Vastausta on valmistellut ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö. Alustavia keskusteluja on käyty kaupungin eri yksiköiden ja palvelualueiden välillä sekä Tampereen Energia Oy:n edustajien kanssa.

Tarve kaupungin energiapolitiittisille linjauksille on lisääntynyt energiamurroksen edetessä. Murros on ollut käynnissä jo pitkään myös Tampereella: energian tuotanto ja kulutus ovat muutoksessa. Muutos on kiihtynyt viime vuosina Ukrainan sodasta seuranneen energiakriisin aikana. Tällä hetkellä lisävauhtia muutokseen tuo myös muun muassa Lähi-Idän tilanteen eskaloituminen Gazan sodaksi.

Painetta eri näkökulmien huomioimiseen energiasuunnitelmissa tulee myös muualta. Esimerkiksi Tampereen kaupungin allekirjoittamaan Covenant of Mayors -ilmasto- ja energiasitoumukseen on tullut peruspilariksi ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen rinnalle energiaköyhyyden lievittäminen, johon myös Tampereen pitää jatkossa vastata.

Energiamurros kytkeytyy vahvasti myös Tampereen kaupungin nykyisen strategian painopisteisiin: Energiajärjestelmä on ollut suuri päästölähde, mutta on muuttumassa nopeasti lähes hiilineutraaliksi. Se on keskeinen liikenteen ja teollisuuden siirtymässä kestävään energiankäyttöön (painopiste *Hiilineutraalit teot*). Samanaikaisesti energiamarkkinat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

muuttuvat, erilaiset yhteisöt tai kuluttajat voivat toimia energian tuotannossa, varastoinnissa ja optimoinnissa, mistä syntyy myös uusia elinkeinoja (painopiste *Tekevät yhteisöt*). Lisäksi Tampereella on sekä digitalisaation, ICT-ratkaisujen että energian eri osa-alueisiin liittyvää osaamista, jotka yhdessä voivat tuottaa ratkaisuja kaupunkien energiajärjestelmille kaikkialla maailmassa (painopiste *Tulevaisuuden edelläkävijyyttä*)

Energiajärjestelmä on monimutkainen kokonaisuus. Energian kysyntä ja tarjonta sekä näiden laatu, määrä, hinta ja vaikutukset muodostuvat yhteiskunnan, talouden, sääntelyn ja teknologian vuorovaikutuksesta. Tampereella tehtävien energiantuotantoon ja -kulutukseen vaikuttavien valintojen vaikutuksia tulee tarkastella kaikissa näissä konteksteissa sekä maantieteellisesti niin laajasti kuin tarpeellista.

Lämmitys on paikallisesti ratkottava asia, sähköntuotanto puolestaan kansallinen ja kansainvälinen järjestelmä. Näitä sovitetaan yhteen energiasektorien integroitua toisiinsa. Polttoaineissa siirrytään myös yhä enemmän tuonnista kotimaiseen.

Energiapoliittisia linjauksia tehdessä on siis tarpeen huomioida sekä energiankulutuksen että -tuotannon muutokset ja ennakoida muutoksia pidemmälle tulevaisuuteen. Lisäksi tarvitaan lisätietoa kaikille toimijoille siitä, millaisia kehityskulkuja Tampereen energiajärjestelmässä voi tulevaisuudessa olla ja mitkä eri vaihtoehtojen vaikutukset ovat Tampereella. Etenkin uusiutuva energia mutta myös muut energiamuodot vaativat tilaa joko kaupungissa tai sen ulkopuolella. Kyse on siten myös maankäyttöratkaisuista. Energia-alan yritykset näkevät maankäytön ohjauksen merkittävänä mahdollistajana, ja mm. lupaprosessien nopeuttamiselle on tarvetta. Kaupungin kannalta taas on keskeistä huomioida energiaratkaisut tulevaisuuden maankäytön suunnittelussa.

Kaupunki on jatkossakin keskeinen vaan ei kuitenkaan ainoa toimija energiaratkaisujen tuottajana. Siksi kaupungin energialinjaukset tulisi valmistella yhteistyössä Tampereen Energian kanssa sekä muita keskeisiä sidosryhmiä kuullen. Linjausten tarkoitus on sopia eri toimijoiden kesken yhdessä paikallisia tavoitteita, toimintamalleja ja periaatteita, joiden pohjalta eri tahot tekevät ratkaisujaan. Yhteiset linjaukset ohjaavat samalla Tampereelle uusia toimijoita, joilla on samansuuntaiset tavoitteet. Yhteisen näkemyksen pohjalta on myös helpompi jatkossa reagoida energiajärjestelmään kohdistuviin shokkeihin niin, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kuntalaisille, ympäristölle, kaupungille ja elinkeinotoimijoille.

Vastauksena sosiaalidemokraattien valtuustoaloitteeseen esitetään, että energiapoliittiset linjaukset valmistellaan vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on ennakoida energiajärjestelmän muutoksia seuraavina vuosikymmeninä, kirjata mahdolliset kehityspolut kestäväan energiantuotantoon ja -kulutukseen Tampereella, tutkia vaihtoehtojen vaikutuksia eri näkökulmista sekä laatia tarvittavia linjauksia yhdessä eri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

sidosryhmien kanssa. Energialinjaukset käsitellään kaupunginhallituksessa loppuvuodesta 2024.

Työtä varten tarvittava esiselvitystyö käynnistettäisiin heti. Linjaukset valmisteltaisiin yhteistyössä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa. Mukaan työhön tulisivat Tampereen Energia Oy, muut relevantit kaupunkikonsernin yhtiöt, Tampereen korkeakoulu yhteisö sekä elinkeinoelämän kuten energia-, ICT- ja rakennusalojen edustajia.

Työtä koordinoi Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö (ILY) yhteistyössä elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen RECO-projektin kanssa.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kari Kankaala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 99

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kari Kankaala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 46, 18.03.2024
Yhdyskuntalautakunta, § 31, 30.01.2024
Kaupunginhallitus, § 62, 12.02.2024

§ 46

Valtuustoaloite pyöräteiden palautejärjestelmän kehittämiseksi ja sen tunnettuuden lisäämiseksi - Mirja Salmijärvi ym.

TRE:2388/08.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 46

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Timo Seimelä, puh 040 7582104, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Mirja Salmijärven ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Mirja Salmijärvi, Timo Seimelä

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.01.2024, § 31

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja valtuuston päätettäväksi:

Mirja Salmijärven ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perustelut

Mirja Salmijärvi ja 10 muuta valtuutettua on esittänyt 24.4.2023 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupungin tulee kehittää pyöräteiden palautejärjestelmää ja parantaa nykyisten järjestelmien tunnettuutta sekä lisätä näkyvyyttä annetun palautteen vaikuttavuudesta esim. kehittämällä palautejärjestelmää tikettityyppiseksi, jotta palautteen antaja saisi tiedon siitä, miten palautteeseen reagoidaan.

Tampereella on nykyisin käytössä katujen ja puistojen kunnossapidon palautejärjestelmä, joka löytyy Tampereen kaupungin nettisivuilta <https://www.tampere.fi/liikenne-kadut-ja-kunnossapito/kunnossapito/katuja-ja-viheralueita-koskevat-palautteet-ja-vikailmoitukset>. Palautejärjestelmään voi jättää palautetta jalkakäytävien, pyöräteiden, katujen ja viheralueiden kunnossapidosta karttapohjaiseen järjestelmään. Järjestelmän käyttö edellyttää tietokoneen tai älypuhelimien käyttöä.

Palautejärjestelmän lisäksi palautetta katujen, pyöräteiden ja puistojen kunnossapidosta voi antaa Tampereen kaupungin asiakaspalvelupisteeseen Frenckellinaukio 2B soittamalla, sähköpostille tai käymällä paikan päällä. Asiakaspalvelijat välittävät palvelupisteeseen tulleet kunnossapitoon liittyvät palautteet kunnossapidosta vastaaville tahoille.

Kunnossapidon palautejärjestelmästä palautteen antaja pystyy seuraamaan annettujen palautteiden tilaa ”liikennevaloista”: punainen väri (palaute on jätetty), keltainen väri (palaute on vastaanotettu ja käsittely on vielä kesken) ja vihreä väri (palaute on käsitelty). Klikkaamalla palautetta saa vielä tarkempaa tietoa. Tampereelle kunnossapidon palautejärjestelmä on ollut käytössä jo vuosia, mutta sen tunnettuus ei ole paras mahdollinen, kuten valtuustoaloitteessa todetaan. Siksi palautejärjestelmän tunnettuutta tulee jatkossa parantaa viestinnän ja markkinoinnin avulla eri kanavilla, kuten valtuustoaloitteessa ehdotetaan.

Talvikaudella 2022-23 Tampereella käynnistettiin neljällä pyöräilyn pääreitillä pyöräilyagenttitoiminta. Pyöräilyagentit antama viikoittainen palaute on auttanut talvihoidon tekijöitä korjaamaan havaittuja puutteita mm. muuttamalla työtapoja ja vaihtamalla kunnossapitokalustoa. Agenttitoiminnasta saatujen hyvien kokemusten myötä jatketaan agenttitoimintaa talvikaudella 2023-2024 viidellä pyöräilyn pääreitillä, joista osa on samoja kuin viime talvikaudella. Todennäköisesti Tampere tulee jatkamaan pyöräilyagenttitoimintaa myös tulevana vuosina, ja todennäköisesti osa arvioitavista reiteistä vaihtuu vuosittain, jotta saamme kokemuksia ja palautetta mahdollisimman monesta pyöräilyn pääreitistä.

Nykyisin kuntalaispalautteita käsitellään lukuisissa eri järjestelmissä /kanavissa ja tämän vuoksi valtuustoaloitteessa esitettyyn tikettityyppiseen palautejärjestelmään siirtyminen on nykytilanteessa vaikeaa. Palautteenhallintaan liittyvien haasteiden korjaamiseksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kaupunki on käynnistänyt palautteenhallinnan kehitysprojektin, jonka tarkoituksena on mahdollistaa uuteen keskitettyyn palautejärjestelmään siirtyminen.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 12.02.2024, § 62

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Mirja Salmijärven ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Mirja Salmijärvi, Timo Seimelä

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 47, 18.03.2024

Tarkastuslautakunta, § 67, 30.05.2023

Kaupunginhallitus, § 63, 12.02.2024

§ 47

Valtuustoaloite valtuutettujen ilmoitusvelvollisuudesta hyödyntämistään eduista - Antti Moisander ym.

TRE:2390/00.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 47

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Johtava juristi Riikka Viitaniemi, puh. 050 526 3225 ja kehittämispäällikkö
Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Antti Moisander ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Antti Moisander, Riikka Viitaniemi, Taina Lehmuskoski, Heini Ruski

Tarkastuslautakunta, 30.05.2023, § 67

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Viitala Erja, Kaupunginreviisori

Päätösehdotus oli

Tarkastuslautakunta pitää aloitetta hyvänä keinona todentaa eettisten periaatteiden ja hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista kaupungissa. Hallintosäännön mukaan aloitteen valmistelu kuuluu kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan.

Perustelut

Antti Moisander ym. esittävät valtuustoaloitteessaan, että valtuutetuille avataan ilmoituskanava, johon he ovat velvoitettuja ilmoittamaan hyödyntämänsä rahanarvoiset edut, jotka he ovat saaneet veloituksetta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloitteen tarkoitus on lisätä läpinäkyvyyttä kaupunkilaisten ja valtuutettujen välillä sekä ennaltaehkäistä mahdollisia väärinkäytöksiä.

Asia on ajankohtainen ja tärkeä. Kaupungin ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon on hyvä näyttää omalla esimerkillään, miten eettisiä periaatteita ja hyvää hallinto- ja johtamistapaa kaupungissa voidaan todentaa.

Tampereen kaupungin hyvä hallinto- ja johtamistapa ja sisäinen valvonta - asiakirjan mukaan "Kaupunkikonsernin henkilöstöön kuuluva tai luottamushenkilö ei saa antaa, hyväksyä tai vastaanottaa minkäänlaista lahjusta tai epätavallista henkilökohtaista etuutta. Kaikki tällaiset tarjoukset on ilmoitettava kunkin yksikön johdolle tai sisäiseen tarkastukseen. Henkilökohtainen etu ei saa millään tavoin vaikuttaa päätöksentekoon. Kaiken toiminnan tulee kestää ulkopuolinen tarkastelu. Vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista on annettu konsernimääräys."

Hallintosäännön 82 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa hyvästä hallinto- ja johtamistavasta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Siten asian valmistelu kuuluu hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Antti Moisander ym.

Kaupunginhallitus, 12.02.2024, § 63

Valmistelijat / lisätiedot:
Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Antti Moisander ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Antti Moisander ym. on 25.4.2023 jättämässään aloitteessaan esittänyt, että valtuutetuille tulisi avata ilmoituskanava, johon heille tulee velvoite ilmoittaa, mikäli he hyödyntävät asemansa puolesta veloitusetta saamiaan rahanarvoisia etuja. Aloitteessa todetaan, että valtuutetut saavat varsinaisten kokouspalkkioiden ohella useita muita rahanarvoisia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

etuja. Etuja toimitetaan valtuutetuille myös pyytämättä, eivätkä valtuutetut näin ollen saa mahdollisuutta kieltäytyä tarjotuista eduista. Valtuustoaloitteessa edelleen esitetään, että valtuutetuille ei asetettaisi ilmoitusveloitetta, mikäli heille tarjotaan etuja, mutta jättävät hyödyntämättä niitä. Aloitteen tarkoituksena on lisätä läpinäkyvyyttä kaupunkilaisten ja valtuutettujen välillä sekä ennaltaehkäistä mahdollisia väärinkäytöksiä.

Tarkastuslautakunta on käsittelyt aloitetta kokouksessaan 30.5.2023 § 67. Tarkastuslautakunta piti aloitetta hyvänä keinona todentaa eettisten periaatteiden ja hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista kaupungissa. Tarkastuslautakunta totesi, että hallintosäännön mukaan aloitteen valmistelu kuuluu kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Kaupunginhallitus vastaa hyvästä hallinto- ja johtamistavasta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kuntalain 84 §:ssä on säännös sidonnaisuuksien ilmoittamisesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kunnan keskeisiä luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita. Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Sidonnaisuusilmoitusten tarkoituksena on tuoda julkiseksi sellaiset sidonnaisuudet, joilla voi olla ilmoitusvelvollisten luottamustoimen tai viranhoidon kannalta merkitystä. Kuntalakiin ei sisälly ilmoitusvelvollisille velvollisuutta ilmoittaa valtuustoaloitteessa mainittuja etuja. Aloitteessa ehdotettu ilmoituskanava ei perustuisi lakiin, jolloin se olisi suositusluontoinen eikä siihen voitaisi liittää sanktioita.

Tampereen kaupungin hyvä hallinto- ja johtamistapa ja sisäinen valvonta - asiakirjan mukaan "Kaupunkikonsernin henkilöstöön kuuluva tai luottamushenkilö ei saa antaa, hyväksyä tai vastaanottaa minkäänlaista lahjusta tai epätavallista henkilökohtaista etuutta. Kaikki tällaiset tarjoukset on ilmoitettava kunkin yksikön johdolle tai sisäiseen tarkastukseen. Henkilökohtainen etu ei saa millään tavoin vaikuttaa päätöksentekoon. Kaiken toiminnan tulee kestää ulkopuolinen tarkastelu. Vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista on annettu konsernimääräys."

Edelleen laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022), eli ilmoittajansuojelulaki, tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta.

Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Tampereen kaupungilla on annettu eettisestä kanavasta konsernimääräys ja kaupungilla on käytössään eettinen kanava. Eettinen kanava on verkossa toimiva palvelu, johon ilmoittaja voi ilmoittaa havainnostaan kirjallisesti. Palveluun pääsee intranetin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

etusivulta tai kaupungin julkiselta internet-sivulta. Ilmoituksen voi tehdä kaupunkiin työ- ja virkasuhteessa oleva henkilö tai kaupungin sopimuskumppani.

Vertailuna voidaan todeta, että eduskunnalla on käytössään lahjarekisteri, jossa edustajan tulee ilmoittaa kansanedustajana vastaanottamansa yli 400 euron lahjat, pääsyliput ja matkat tietyin edellytyksin. Rekisteriin jätetyt ilmoitukset julkaistaan eduskunnan verkkosivuilla. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä ei rangaista. Espoon kaupunki käsitteli vastaavanlaisen lahjarekisterin käyttöönottoa kaupunginhallitus kokouksessaan 18.12.2023 § 353. Ilmoituskanavaa ei otettu käyttöön.

Aloitteen tarkoitus on hyvä, mutta on todennäköistä, että ilmoituskanavan hyöty jäisi pieneksi, sillä velvoitetta ilmoittamiseen ei ole. Valvontaakaan ei voitaisi näin ollen järjestää. Todennäköisesti vain henkilöt, jotka puoltavat läpinäkyvyyttä tekisivät nämä ilmoitukset. Kanavan ylläpito lisäisi lisäksi hallinnollista työtä. Tampereen kaupungilla nykyiset säännökset sidonnaisuuksista ilmoittamisesta, lainsäädännössä olevat säännökset lahjusrikkomuksista ja rikoksista, kaupungin oma konsernimääräys vieraanvaraisuuksista, eduista ja lahjoista sekä eettinen kanava ovat riittäviä. Kaupunkitasoisesti on ohjeistettu ilmoittamaan sisäiseen tarkastukseen epätavallisista eduista eikä ilmoituksia ole käytännössä tullut. Konsernimääräystä vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista on koulutettu luottamushenkilöitä toimikausien vaihdoksissa ja koulutusmateriaalit löytyvät luottamushenkilöiden Teams-kanavasta. Lisäksi vuoden 2024 tullaan kohdentamaan erillistä koulutusta vieraanvaraisuudesta luottamushenkilöille.

Tiedoksi

Antti Moisander, Riikka Viitaniemi, Taina Lehmuskoski, Heini Ruski

Liitteet

1 Valtuustoaloite, Antti Moisander ym.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 48, 18.03.2024

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 22, 20.02.2024

Kaupunginhallitus, § 103, 04.03.2024

§ 48

Valtuustoaloite maksuttomasta välipalasta perusopetuksessa - Ulla-Leena Alppi ym.

TRE:5680/12.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 48

Valmistelija / lisätiedot:

Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Opetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Ulla-Leena Alppi, Mitja Tapio, Jouni Sirén, Liban Sheikh, Minna Minkkinen, Inna Rokosa, Anne Liimola, Antti Hiitti, Mikko Aaltonen, Petri Siuro, Jaakko Mustakallio, Kirsi Kaivonen, Jaakko Stenhäll, Ulla Ojalampi, Petri Peltonen, Ville Raatikainen, Harri Jurvela, Mikko Tiirikainen

Liitteet

1 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista

2 Valtuustoaloite - Ulla-Leena Alppi ym.

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 20.02.2024, § 22

Valmistelijat / lisätiedot:

Järvelä Kristiina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto ja sen liite merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Ulla-Leena Alppi esittää 20.11.2023 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään valtuustoaloitteessa selvityksen tekemistä mahdollisuudesta tarjota Tampereen kouluissa maksuton välipala pisimpinä koulupäivinä. Aloitteessa nostetaan esiin Tampereen kaupungin Köyhyysohjelma sekä niin Opetushallituksen kuin Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset maksuttomista ja terveellisistä välipaloista pitkinä koulupäivinä. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että Tampereella aikanaan toteutetun maksuttoman välipalakoikeilun tulokset ovat jääneet vähälle huomiolle.

Maksuttoman välipalan osalta Tampereen kaupungin perusopetuksen palveluryhmässä on yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa alustavasti selvitetty vaihtoehtoja ja kustannuksia maksuttoman välipalan tarjoamisesta 6.-9.-luokkalaisille oppilaille.

Perusopetuslaissa säädetään, että oppilaalle on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen ja maksuton kouluateria. (Perusopetuslaki (628/1998, 31 §)

Ravitsemuksellisesti kouluruokailu täydentää päivän muuta ruokailua. Kouluruokailusuosituksen mukaan kouluaterian pitäisi kattaa noin kolmannes oppilaan päivittäisestä energiansaannista. Täysipainoinen kouluateria noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia. Ruokailu järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, tervettä kasvua ja kehitystä edistäen.

Kun kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, on toimintaan osallistuville lapsille tarjottava monipuolinen ja vaihteleva, ravitsemussuosituksen mukainen välipala.

Opetushallituksen suositusten mukaan kouluateria tarjotaan oppilaan koulupäivän rytmiin sopivasti. Yksittäisen oppilaan päivään kuuluvien aterioiden välit eivät saisi venyä pitkiksi. Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ravitsevaan välipalaan, mikäli koulun oppitunnit jatkuvat pitempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen. Vaihtoehtoja ovat koulusta saatava maksuton tai maksullinen välipala tai kotoa tuodut eväät. (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kouluruokailu-kuuluu-kaikille>)

Perusopetuslaki ei velvoita koulutuksen järjestäjää kustantamaan välipalaa perusopetuksen oppilaille. Maksuttomuutta puolestaan voidaan perustella sillä, että se antaa yhdenvertaiset mahdollisuudet koulussa tarjottavaan välipalaan kaikille oppilaille.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Maksuttoman välipalan osalta Tampereen kaupungin perusopetuksen palveluryhmässä on yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa alustavasti selvitetty seuraavia vaihtoehtoja toteuttamiselle.

Alustavassa selvityksessä Pirkanmaan Voimia oy valmistaisi oppilaille yhden välipalavaihtoehdon päivässä, joka vastaisi suurin piirtein iltapäiväkerholaisten välipala-annosta. Kustannukset on laskettu kaikille 6.-9.-luokkalaisille oppilaille. Kustannukset ovat alustavia arvioita. Jos kaikki 6.-9. luokan oppilaat syövät välipalan viitenä päivänä viikossa, kustannukset olisivat noin 2,6 miljoonaa euroa. Jos taas kaikki 6.-9.-luokkalaiset oppilaat söisivät välipalan noin kolmena päivänä viikossa, kustannukset olisivat noin 1,4 miljoonaa euroa.

Välipalan tarjoaminen aiheuttaa myös muita kustannuksia ja muutoksia koulun toiminnassa. Välipalan tarjoaminen vaatii henkilöstöresurssia sekä aamupalan ruokatuotantoon että valvontaan. Mikäli halutaan tarjota maksuton välipala kouluissa, tulee selvittää tarkka kustannustaso, välipalan tarjoamisen kysyntä, työntekijäresurssien oikeanlainen taso sekä maksuttoman välipalan kohdentamiseen liittyvät muut tekijät. Lisäksi asia tulee lopulta ratkaista talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Perusopetuksen osalta näemme tärkeänä sen, että maksuttoman koululounaan monipuolisuuden ja asiakastyytyväisyyden parantaminen ovat ensisijaisia kehittämiskohteita.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite – Ulla-Leena Alppi ym.
 - 2 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista
-

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 103

Valmistelijat / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ulla-Leena Alppi, Mitja Tapio, Jouni Sirén, Liban Sheikh, Minna Minkkinen, Inna Rokosa, Anne Liimola, Antti Hiitti, Mikko Aaltonen, Petri Siuro, Jaakko Mustakallio, Kirsi Kaivonen, Jaakko Stenhäll, Ulla Ojalampi, Petri Peltonen, Ville Raatikainen, Harri Jurvela, Mikko Tiirikainen

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite – Ulla-Leena Alppi ym.
- 2 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 49, 18.03.2024

Kaupunginhallitus, § 101, 04.03.2024

§ 49

Valtuustoaloite palkallisen vapaapäivän mahdollistamiseksi jokaiselle Tampereen kaupungin työntekijälle 50- ja 60-vuotispäivän johdosta - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:5683/01.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 49

Valmistelija / lisätiedot:
Pietikäinen Niina

Valmistelijan yhteystiedot

Henkilöstöjohtaja Niina Pietikäinen, puh. 040 707 9147 ja
neuvottelupäällikkö Mirva Sampakoski, puh. 040 800 4582, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja
siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Niina Pietikäinen,
Mirva Sampakoski

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 101

Valmistelijat / lisätiedot:
Pietikäinen Niina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt 20.11.2023 päivätyn valtuustoaloitteen palkallisen vapaapäivän mahdollistamisesta jokaiselle Tampereen kaupungin työntekijälle 50- ja 60-vuotispäivän johdosta.

Valtuustoaloitteessa viitataan kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen ao. määräykseen (KVTES V luku 11 § 2 mom), jonka mukaan työntekijällä on oikeus saada palkallinen vapaapäivä tiettyjen ko. sopimuskohdassa määriteltyjen merkkipäivien vuoksi.

Sopimusmääräyksen soveltamisohjeessa todetaan, että vapaapäiväksi sattuvat tai vuosiloma-aikaan sijoittuvat edellä mainitut päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaa vapaapäivää muuna ajankohtana.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että soveltamisohjeen noudattaminen sellaisenaan johtaisi henkilöstön epätasa-arvoiseen kohteluun sen perusteella, osuuko esimerkiksi 50- tai 60- vuotispäivä viikonlopulle tai arkipäivään. Aloitteessa todetaan, että viikonloppuun osuvan vapaan osalta työntekijän olisi aina mahdollista pyrkiä neuvottelemaan itselleen vapaapäivä, vaikka työnantajan ei tähän tarvitsekaan suostua. Tämä ei ole kaupungin linjauksen ja KVTES:n soveltamisohjeen tarkoitus, eli yksittäisen esihenkilön neuvoteltavissa ei ole vapaapäivän myöntäminen muuna ajankohtana.

Aloitteessa tarkoitettujen merkkipäivien osalta on hyvä huomioida ao. pykälän tarkoitus eli työehtosopimuksen sopijaosapuolet ovat yhteisymmärryksessä määritelleet ja sopineet sellaisista merkkipäivistä, jotka työpäivään osuessaan oikeuttavat palkalliseen vapaaseen. Tarkoitus on mahdollistaa esim. 50- tai 60-vuotispäivän juhlistaminen oikeana merkkipäivänä, vaikka päivä ei muutoin osuisi viikon säännönmukaiseen vapaapäivään. Vastaavaa tarvetta palkalliselle vapaalle ei ole, jos merkkipäivä osuu muutoinkin vapaapäivälle. Soveltamisohjeen tarkennus "Vapaapäiväksi sattuvat tai vuosilomaan ajoittuvat em. päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaan vapaapäivää muuna ajankohtana" on tarkoitettu avaamaan edellä kerrottua periaatetta ja vapaapäivän myöntämisen tarkoitusta.

Valtuustoaloitteen johdosta tarkistettiin henkilöstön poissaolotietoja aloitteessa tarkoitetuilla poissaolokodeilla ja havaittavissa oli virheellistä soveltamiskäytäntöä vapaiden myöntämisessä. Tältä osin on aiheellista tarkentaa ohjeistusta ja varmistaa yksiköiden johdon kautta, että esihenkilöt ovat tietoisia siitä, mitä henkilöstön tasapuolinen kohtelu tarkoittaa käytännössä yksittäisen esihenkilön toiminnassa.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki työnantajana mahdollistaisi jokaiselle työntekijälle palkallisen vapaapäivän 50- ja 60-

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vuotispäivän johdosta riippumatta työpäivän ajankohdasta. Aloitteessa esiin nostettu henkilöstön tasapuolisen kohtelun vaatimus on keskeinen periaate kaikessa henkilöstöjohtamisessa, mistä syystä on hyvä huomioida, että ao. työehtosopimuksen kohta koskee aloitteessa mainittujen merkkipäivien lisäksi myös työntekijän omaa vihkiäispäivää, parisuhteen rekisteröimispäivää, työehtosopimuksessa määriteltyjen läheisten hautajaispäivää sekä asevelvollisuuslain mukaista kutsuntapäivää.

Kantavana periaatteena ja ajatuksena on, että henkilöstön tasapuolinen kohtelu toteutuu työehtosopimukseen perustuvien oikeuksien osalta sillä, että työehtosopimuksen määräyksiä sovelletaan kirjaimellisesti. Mikäli asiaan liittyy harkintaa, on asia kerrottu kaupungin tarkentavissa ohjeissa tai mahdollisesti delegoitu yksittäiselle päätöksentekijälle tasapuolisen tulkintalinjan varmistamiseksi. Aloitteessa tarkoitettussa asiassa harkinnan varaa ei ole, vaan ko. työehtosopimusmääräys on tarkoitettu noudatettavaksi kirjaimellisesti niin Tampereen kaupungilla kuin muissakin KVTES:n piiriin kuuluvissa organisaatioissa. Paikallinen laajentava tulkinta asiassa olisi omiaan aiheuttamaan vastaavia keskustelun avauksia muiden kunta- ja hyvinvointityöntekijöiden suuntaan. Tästä syystä on perusteltua, että keskustelu muutostarpeista työehtosopimukseen perustuvista subjektiivisista oikeuksista käydään keskustasolla neuvotteluosapuolten välillä.

Henkilöstöyksikkö tarkentaa asiaan liittyviä käytännön toimintaohjeita ja antaa yksiköihin toimeksiannon huolehtia esihenkilöiden riittävästä perehdytyksestä sekä valvontakäytänteistä toiminnan linjakkuuden varmistamiseksi jatkossa.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Niina Pietikäinen,
Mirva Sampakoski

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 50, 18.03.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 47, 13.02.2024

Kaupunginhallitus, § 98, 04.03.2024

§ 50

**Valtuustoaloite painonappien poistamiseksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väyliltä -
Juhana Suoniemi**

TRE:6229/08.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 50

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Projektipäällikkö Mika Kulmala, puh. 050 382 6455, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Juhana Suoniemi, Mika Kulmala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 13.02.2024, § 47

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Juhana Suoniemi on 18.12.2023 jättämässään valtuustoaloitteessa esittänyt painonappien poistamista jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väyliltä.

Tampereella painonappeja on asennettu liikennevalo-ohjattujen liittymien pääsuunnan ylittävälle suojateille. Painonappeja käytetään, jotta saadaan tietoa suojatien vihreän tarpeesta niinä vuorokaudenaikoina, jolloin ylittäjiä on vähän. Pääsuunnan suuntaisilla suojateilla painonappeja ei käytetä.

Painonappi on todettu ainoaksi luotettavaksi tavaksi toteuttaa vihreän pyyntö. Jalankulkijoita ja pyöräilijöitä on vaikeampi havaita lähestyttäessä suojatien ylitystä, koska selkeitä kaistajärjestelyitä ei ole ja suojatielle johtavia ja suojatien ohittavia reittejä saattaa olla useita erilaisia. Ylitystarve tiedetään monesti vasta suojatielle tullessa. Käytössä on myös jatkuvasti kehittyviä tutka- ja infrapunailmaisimia sekä kamerakuva-analyysiä, mutta ne eivät ole Suomen olosuhteissa vielä riittävän luotettavia ainoaksi pyyntötavaksi. Niitä käytetään tukevana ilmaisimina joissain tapauksissa mm. pyytämään vihreää kauempaa tai pidentämään suojatien vihreää. Tampereella on käytössä myös pyöräilijöiden Crosscycle-sovellus, jonka avulla pyöräilijä saa edessään olevalle reitille mahdollisesti tarvittavat painonappipyynnöt automaattisesti sekä liikennevaloetuutta vihreän pidennyksellä. Yleisesti pyöräilyn pääreitit kulkevat pääsuuntien suuntaisesti, jolloin painonappeja ei käytetä.

Painonapit sijoitetaan yleensä suojatien reunassa olevaan pylväeseen ja keskikorokkeellisella suojatiellä keskikorokkeelle. Pylvään ja painonapin sijoitukselle on suunnittelu- ja rakentamishjeet, joiden mukaan sijoittelu suunnitellaan ja toteutetaan niin, että kaikki liikkujat pystyvät niitä helposti käyttämään ja etenkin lapset ja pyörätuolilla liikkuvat ulottuvat painonappia painamaan. Pyöräilyn pääreiteillä ja leveillä suojateilla on rakennettu pääsuuntien ylittävälle suojateille lyhyitä painonappipylväitä ja painonappeja myös toiselle puolelle suojatietä pyöräilijöitä varten, jos pyöräilijää ei muilla tavoin ole aikaisemmin havaittu. Nämä painonapit ovat lähellä pyöräilijöiden väylää, mutta riittävän etäällä ajoradan reunasta polkupyörän mitat huomioiden. Katualueiden talvikunnossapitoa on ohjeistettu niin, että lumenpoisto ja lumen varastointi eivät saa haitata painonapille pääsyä.

Valo-ohjatuilla suojateilla on toteutettu myös näkövammaisten ääniopastukseen tarkoitettuja ääniopasteita ja kohokuvionnit, joilla kerrotaan suojatieylityksen suunta ja ominaisuudet. Nämä sijaitsevat joko painonappikotelossa tai pääsuunnan suuntaisilla suojateilla painonappia muistuttavassa ääniopastinkotelossa. Suojatieylityksen suunta näytetään kotelon päällä ja ylityksen kaistajärjestelyt kotelon sivussa. Näiden takia myös koteloiden suuntaus on erittäin tärkeää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vaikka liikennevaloin ohjatun suojatien ylitykseen on asennettu painonapit, niitä ei tarvitse aina painaa. Ylityksissä käytetään pyyntötapoina kiinteitä pyyntöjä, oheispyyntöjä ja omaa pyyntöä. Nämä tarkoittavat toiminnallisuuksia, joissa pyyntö painonapille on ohjelmoitu tulemaan eri tavoilla. Kiinteällä pyynnöllä tarkoitetaan, että pyyntö tulee automaattisesti suojatien vihreän loputtua. Oheispyynnöllä pyyntö tulee jonkun muun ryhmän pyynnön mukana tyyppillisesti, kun samansuuntaiselle suojatielle tai ajoneuvoryhmälle tulee pyyntö. Ajoneuvoryhmän mukana tulevissa oheispyynnöissä haasteena on ajoneuvovihreän ja suojatievihreän vaihtumisaikojen ja minimivihreiden keston ero, suojatievihreä vaatii toteutuessaan huomattavasti pidemmät vaihtumisajat ja minimivihreän kuin samansuuntainen ajoneuvoryhmä. Omalla pyynnöllä pyyntö tulee havaitun ilmaisun, kuten painonapin painamisen kautta.

Painonappien toiminta voidaan ohjelmoida eri tavalla jokaisessa käytössä olevassa ohjelmassa ja alueellisessa ohjausmallissa kellonaikojen mukaan. Tampereella kaikki keskusta-alueen suojatiet ovat kiinteällä pyynnöllä silloin kun suojateilla on todennäköisimmin ylittäjiä ja suojatien vihreälle on tarvetta. Esimerkiksi Pirkankadulla, Hatanpään valtatie pohjoispäässä ja Itsenäisyydenkadulla painonapilla varustetut ylitykset toimivat kiinteällä pyynnöllä maanantaista perjantaihin kello 7-21, lauantaisin 9-21 ja sunnuntaisin 11-21. Sepänkadulla, Sammonkadulla ja Teiskontien länsipäässä kiinteät pyynnöt ovat käytössä maanantaista perjantaihin kello 7-18, lauantaisin 9-18 ja sunnuntaisin 11-18. Myös muualla vilkkailla suojateilla käytetään kiinteitä pyyntöjä.

Pääsuunnan ylittävän suojatien vihreä turhaan toteutuessaan vie liikennevalojen kiertoajasta suuren osan johtuen liikenneturvallisuussyistä vaadittavista suojatien pitkistä minimivihreästä ja pitkistä suoja-ajoista ennen ja jälkeen suojatien vihreän. Hiljaiseen aikaan liikennevaloissa käytetään lyhyttä kiertoaikaa ja silloin pitkä suojatien vaihe turhaan toteutuessaan odottaa liikennettä turhaan sillä tulosuunnalla, missä liikennettä on, ja lisää polttoaineenkulutusta. Tähän kuuluu joukkoliikenne-etuuksista huolimatta myös joukkoliikenne, jonka matka-ajat pidentyvät ja ammattiliikenne, kuten taksit. Painonappien poistaminen tarkoittaisi käytännössä, että hiljaisen ajan lyhyestä liikennevalojen kiertoajasta noin puolet on pääsuunnan ylittävien suojateiden vihreän valmistelua tai vihreää. Lyhyen kiertoajan ohjelmissa myös suojatien vihreä tulee nopeasti painonapin painamisen jälkeen, ja odotusajat ovat lyhyitä.

Pyyntötavasta riippumatta painonappikoteloon syttyy odota-valo pyynnön tullessa. Odota-valon palamisesta tietää, pitääkö painonappia painaa. Kun pyyntö on mennyt ohjauskojeelle, suojatien vihreä toteutuu tällöin sille suunnitellussa paikassa valokierrossa. Jos pyyntöä ei ole, siirrytään valokierrossa seuraaviin vaiheisiin. Vihreää voi huonoimmassa tapauksessa joutua odottamaan reilun valokierron.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Jos painonapit poistetaan valo-ohjatuilta suojateilta, on ne korvattava ääniopasteilla. Kustannus tälle vaihtotyölle laitteineen, asennuksineen ja ohjelmointimuutoksineen on noin 6 000 euroa keskimääräistä liittymää kohti. Tampereen kaupungin alueella on noin 180 liikennevalo-ohjattua liittymää.

Tiedoksi
kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 98

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Juhana Suoniemi, Mika Kulmala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 51, 18.03.2024

Kaupunginhallitus, § 102, 04.03.2024

§ 51

Valtuustoaloite Tampereen kaupungin työntekijöiden yhdenvertaiseksi huomioimiseksi ja kiittämiseksi jouluna - Merve Caglayan ym.

TRE:6232/01.00.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 18.03.2024, § 51

Valmistelija / lisätiedot:

Pietikäinen Niina

Valmistelijan yhteystiedot

Henkilöstöjohtaja Niina Pietikäinen, puh. 040 707 9147 ja
neuvottelupäällikkö Mirva Sampakoski, puh. 040 800 4582, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Valtuutettu Merve Caglayan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu
lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Merve Caglayan, Niina Pietikäinen, Mirva Sampakoski

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Merve Caglayan ym.

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 102

Valmistelijat / lisätiedot:

Pietikäinen Niina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuutettu Merve Caglayan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu
lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Merve Caglayan ym. on tehnyt 18.12.2023 päivätyn valtuustoaloitteen Tampereen kaupungin työntekijöiden yhdenvertaisesta huomioimisesta ja kiittämisestä jouluna. Aloitteen taustasyiksi mainitaan esiin nousseet tason vaihtelut henkilöstölle tarjotuissa jouluaterioissa.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki sitoutuisi selvittämään eri yksiköiden tavat kiittää työntekijöitään jouluna ja että kaupunki laatisi ohjeistuksen yhtenevistä käytänteistä tuleville jouluille.

Kuten aloitteessa todetaan, on yhteisillä kiittämisen muodoilla merkitystä työyhteisön yhtenäisyyden ja työmotivaation luomisessa. Tampereen kaupungilla noudatettavat palkitsemisen ja huomioimisen periaatteet on kirjattu ohjeeseen 'Palkitsemisjärjestelmä Tampereen kaupungilla'. Palkitsemisen painopisteet vahvistetaan valtuustokausittain ja palkitsemisjärjestelmäkuvausta päivitetään tarvittaessa. Palkitsemista tarkastellaan palkitsemisjärjestelmäkuvauksessa laaja-alaisesti eli rahallisen palkitsemisen lisäksi osana kokonaispalkitsemista nähdään muun muassa palvelussuhdeasiat, henkilöstöetuudet ja muu henkilöstön huomioiminen.

Aloitteessa mainittu jouluaterian tarjoaminen kuuluu henkilöstön huomioimiseen. Tältä osin asia on ohjeistettu palkitsemisjärjestelmäkuvauksessa nykyisellään melko avoimella viittauksella verottajan määräysten huomioimiseen palkitsemiskäytänteissä.

Käytänteitä on aiheellista tarkastella aloitteessa esitetyllä tavalla ja asiassa annettua ohjeistusta on aiheellista tarkentaa henkilöstön tasapuolisen kohtelun sekä verottajan edellyttämän kollektiivisuusehdon täyttymisen varmistamiseksi. Teemaan liittyvä kehittämistarve on tunnistettu henkilöstöyksikössä ja aloite vahvasti kehittämiskohteiden ja asian jatkovalmistelun merkityksellisyyttä.

Henkilöstöetuuksiin ja henkilöstön huomioiseen liittyviä linjauksia käsiteltiin kaupungin viranhaltijajohdon foorumissa 18.1.2024. Henkilöstöyksikkö valmistelee käydyn linjakeskustelun pohjalta tarvittavat tarkennukset kaupungin ohjeistuksiin.

Tiedoksi

Merve Caglayan, Niina Pietikäinen, Mirva Sampakoski

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Merve Caglayan ym.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 52

Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

TRE:95/00.01.03/2024

Päätös

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön 115 §:n mukaisena aloitteina on jätetty seuraavat valtuustoaloitteet:

Valtuustoaloite saunojen lisäämiseksi Tampereella – Jouni Ovaska ym.
TRE:1547/10.00.01/2024

Valtuustoaloite luottamushenkilöiden kokouspalkkioista säästämiseksi –
Joonas Kiviranta ym.
TRE:1548/01.00.01/2024

Perustelut

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä, valtuutetulla ja valtuutetun sijaan saapuneella varavaltuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloitteen jättämisestä tulee ilmoittaa sähköisesti sihteeristölle sähköpostiosoitteella valtuuston. sihteeristo@tampere.fi ennen kokouksen alkamista.

Liitteet

1 Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet 18.3.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 53

Kokousraportit

TRE:96/00.02.01/2024

Päätös

Kokousraportit otettiin pöytäkirjaan liitteeksi.

Päätösehdotus oli

Kokousraportit otetaan pöytäkirjaan liitteeksi.

Liitteet

1 Kokousraportti 18.3.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§39, §40, §41

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§35, §36, §37, §38, §42, §43, §44, §45, §46, §47, §48, §49, §50, §51, §52, §53

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)